

Účetnictví a hospodaření příspěvkové organizace Dům sociálních služeb Návojná

Sabina Častulíková

Bakalářská práce
2019

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Sabina Častulíková**
Osobní číslo: **M16006**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Účetnictví a hospodaření příspěvkové organizace Dům sociálních služeb Návojná**

Zásady pro vypracování:

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte literární zdroje vztahující se k problematice účetnictví a hospodaření příspěvkové organizace.

II. Praktická část

- Charakterizujte příspěvkovou organizaci Dům sociálních služeb Návojná.
- Analyzujte účetnictví a hospodaření příspěvkové organizace Dům sociálních služeb Návojná.
- Navrhněte doporučení, která by přispěla ke zlepšení hospodaření v dané příspěvkové organizaci.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada, 2017, 228 s. ISBN 978-80-271-0563-2.
OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví. Praha: C.H. Beck, 2011, 178 s. ISBN 978-80-7400-343-4.
MORÁVEK, Zdeněk a Danuše PROKÚPKOVÁ. Příspěvkové organizace 2018-2019. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 320 s. ISBN 978-80-7598-086-1.
SEAMAN, Bruce A. a Dennis R. YOUNG. Handbook of research on nonprofit economics and management. Cheltenham: Edward Elgar, c2010, 352 s. ISBN 978-1-84720-358-8.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: 7. ledna 2019
Termín odevzdání bakalářské práce: 14. května 2019

Ve Zlíně dne 7. ledna 2019

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: .....

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá účetnictvím a hospodařením příspěvkové organizace Dům sociálních služeb Návojná, která poskytuje své služby v oblasti sociálních služeb. Práce je rozdělena na dvě části, a to na část teoretickou a praktickou. Obsahem teoretické části je charakteristika příspěvkových organizací, následně je popsáno účetnictví a hospodaření těchto organizací. Na úvod praktické části je představena příspěvková organizace Dům sociálních služeb Návojná, dále je popsáno její účetnictví a hospodaření a je provedena finanční analýza. Na závěr jsou navržena doporučení ke zlepšení hospodaření příspěvkové organizace.

Klíčová slova: příspěvková organizace, účetnictví, hospodaření, finanční analýza

ABSTRACT

This bachelor thesis pursues with accountancy and economy of funded organisation of social work in Návojná (Dům sociálních služeb Navojná), which provides services in sphere of social works. The thesis is divided into two parts. The first one is teoretical, second one practical. Content of the teoretic part is characteristic of funded organisations, economy and accountancy of these organisations. The beggining part introduces the organisation of Dům sociálních služeb Návojná. The next part describes accountancy, economy and financial analysis. In the last part are suggested advices for improving the economy of the funded organisation.

Keywords: Contributory organisation, Accounting, Administration, Financial analysis

Chtěla bych poděkovat vedoucí mé bakalářské práce, paní Ing. Milaně Otrusinové, Ph.D., za cenné rady a připomínky.

Poděkování patří také ekonomce a zástupkyni ředitele příspěvkové organizace Dům sociálních služeb Návojná, paní Jarmile Kolínkové, za ochotu, věnovaný čas, poskytnuté informace a podklady pro zpracování bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	13
1.1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA.....	13
1.2 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZŘÍZENÉ ORGANIZAČNÍ SLOŽKOU STÁTU.....	13
1.3 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZŘÍZENÉ ÚZEMNÍMI SAMOSPRÁVNÝMI CELKY.....	14
1.3.1 Zřizování, změny a zrušení příspěvkových organizací.....	14
1.3.2 Zřizovací listina.....	14
1.3.3 Práva a povinnosti zřizovatele příspěvkové organizace.....	15
2 ÚČETNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	17
2.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA ÚČETNICTVÍ.....	17
2.1.1 Vyhláška č. 410/2009 Sb.....	17
2.1.1.1 Směrná účtová osnova.....	18
2.1.2 Zákon č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.....	19
2.1.3 Vyhláška č. 507/2002 Sb.....	20
2.1.4 České účetní standardy.....	20
2.2 OBECNÁ PRAVIDLA ÚČTOVÁNÍ.....	22
2.2.1 Dlouhodobý majetek.....	22
2.2.2 Transfery.....	23
2.2.3 Fondy.....	26
2.2.3.1 Fond odměn.....	26
2.2.3.2 Fond kulturních a sociálních potřeb.....	26
2.2.3.3 Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření.....	27
2.2.3.4 Rezervní fond z ostatních titulů.....	27
2.2.3.5 Investiční fond nebo fond reprodukce majetku.....	28
3 HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	29
3.1 HLAVNÍ ČINNOST.....	29
3.2 DOPLŇKOVÁ ČINNOST.....	29
3.3 HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM.....	29
3.4 ROZPOČET PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE.....	30
4 FINANČNÍ ANALÝZA	31
4.1 METODY FINANČNÍ ANALÝZY.....	32
4.1.1 Elementární metody finanční analýzy.....	32
4.1.2 Vyšší metody finanční analýzy.....	33
4.2 FINANČNÍ ANALÝZA.....	33
4.2.1 Autarkie.....	33
4.2.2 Rentabilita hospodářské činnosti.....	34
4.2.3 Likvidita.....	34
4.2.3.1 Běžná likvidita (likvidita III. stupně).....	34

4.2.3.2	Pohotová likvidita (likvidita II. stupně).....	35
4.2.3.3	Hotovostní likvidita (likvidita I. stupně).....	35
4.2.4	Financování.....	35
4.2.5	Aktivita.....	36
4.2.5.1	Obrat kapitálu.....	36
4.2.5.2	Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech.....	36
4.2.5.3	Doba obratu pohledávek.....	37
4.2.5.4	Doba obratu závazků.....	37
4.2.5.5	Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků.....	37
4.2.5.6	Rychlost obratu zásob.....	37
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	38
5	DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NÁVOJNÁ, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE.....	39
5.1	PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI.....	39
5.2	HISTORIE.....	40
5.3	CÍLE DOMOVA.....	41
6	ÚČETNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE.....	42
6.1	KONKRÉTNÍ PŘÍKLADY ÚČTOVÁNÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE.....	44
7	HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE.....	45
7.1	HLAVNÍ ČINNOST.....	45
7.2	DOPLŇKOVÁ ČINNOST.....	45
7.3	MAJETEK.....	46
7.4	ROZPOČET.....	47
7.4.1	Čerpání rozpočtu nákladů hlavní činnosti.....	47
7.4.2	Plnění rozpočtu výnosů hlavní činnosti.....	47
7.5	HOSPODAŘENÍ S FONDY.....	48
7.5.1	Fond odměn.....	48
7.5.2	Fond kulturních a sociálních potřeb.....	48
7.5.3	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření.....	49
7.5.4	Rezervní fond z ostatních titulů.....	49
7.5.5	Investiční fond nebo fond reprodukce majetku.....	50
8	FINANČNÍ ANALÝZA PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE.....	51
8.1	ANALÝZA ÚČETNÍCH VÝKAZŮ.....	51
8.1.1	Majetková struktura.....	51
8.1.2	Finanční struktura.....	53
8.1.3	Analýza nákladů a výnosů.....	55
8.2	FINANČNÍ UKAZATELE.....	58
8.2.1	Autarkie.....	58
8.2.2	Rentabilita hospodářské činnosti.....	58
8.2.3	Likvidita.....	59
8.2.4	Financování.....	59
8.2.5	Aktivita.....	60

9	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ.....	61
	ZÁVĚR	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	65
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	67
	SEZNAM OBRÁZKŮ	68
	SEZNAM TABULEK.....	69

ÚVOD

Hlavním důvodem zvolení tématu o příspěvkových organizacích je, že je tato oblast méně známá než podnikatelská sféra. Každý člověk využívá nějakou příspěvkovou organizaci, ale nemá ponětí, jak tyto organizace fungují. Příspěvkové organizace patří do neziskového sektoru, a tedy fungují na principu neziskovosti, což znamená, že jejich cílem není vytváření zisku. Jejich hlavním cílem je naplnění hlavní činnosti, na kterou byly tyto organizace zřízeny.

Dělí se na příspěvkové organizace zřizované státem a příspěvkové organizace zřizované územně samosprávnými celky. Zřizovatelem Domu sociálních služeb Návojná je Zlínský kraj, a proto bude tato práce zaměřena na příspěvkové organizace zřizované územně samosprávnými celky. Tyto organizace se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Bakalářská práce se dělí na dvě části – teoretická a praktická část.

V teoretické části je za pomoci literárních zdrojů popsána obecná charakteristika příspěvkových organizací, jejich rozdělení, zřizování, změny a zrušení. Dále je zde účetnictví, právní úprava a jsou zde popsány vyhlášky a České účetní standardy, hospodaření, rozdělení na hlavní a doplňkovou činnost, rozpočet a hospodaření s majetkem příspěvkových organizací. Posledním bodem je finanční analýza, její metody a ukazatele.

V praktické části je představena samotná příspěvková organizace Dům sociálních služeb Návojná, její historie a cíle domova. Za pomoci získaných teoretických znalostí je popsáno hospodaření organizace, její hlavní a doplňková činnost, majetek, rozpočet, jsou zde popsány fondy, se kterými organizace hospodaří a jejich čerpání. Dále je představeno účetnictví organizace a konkrétní případy účtování. Následně je za pomoci účetních výkazů provedena finanční analýza, např. vertikální a horizontální analýza, analýza likvidity, autarkie a tak dále, na základě které jsou navržena doporučení ke zlepšení hospodaření v doplňkové činnosti, kterými se Dům sociálních služeb Návojná může inspirovat a po zvážení a propočtech využít.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem mé bakalářské práce bude zhodnocení účetnictví a hospodaření příspěvkové organizace Dům sociálních služeb Návojná a zefektivnění její doplňkové činnosti. K dosažení primárního cíle budou potřeba dílčí cíle, a to provést průzkum odborné literatury a zákonů vztahujících se k příspěvkovým organizacím, seznámit se s tím, jak tyto organizace fungují, jakým způsobem vedou účetnictví a jak hospodaří. Dalším dílčím cílem je tyto poznatky aplikovat na vybranou příspěvkovou organizaci, prozkoumat její účetnictví, hospodaření a na závěr provést finanční analýzu. Hlavní cíl bude popsán v kapitole doporučení pro zlepšení hospodaření po provedení finanční analýzy.

V bakalářské práci budou použity tyto metody:

Literární rešerše – pro zpracování teoretické části bakalářské práce bude využito metody literární rešerše, na základě které bude vytvořen kritický přehled současných znalostí o příspěvkových organizacích, jejich účetnictví a hospodaření. Čerpáno bude z odborných knižních zdrojů a zákonů České republiky.

Finanční analýza – za pomoci výkazů (za období 2015-2016), především rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy, bude v praktické části bakalářské práce provedena finanční analýza, a to vertikální a horizontální analýza a dále analýza rentability hospodářské činnosti, autarkie, likvidity, aktivity a financování. Výsledky finanční analýzy budou použity pro metodu syntézy. Podklady pro zpracování analýzy jsou dostupné na webových stránkách www.justice.cz.

Syntéza – poslední metodou zpracování bude syntéza, na základě které se spojí myšlenkové poznatky získané analytickými metodami. Za pomoci syntézy budou navrhnutá závěrečná doporučení pro zlepšení hospodaření příspěvkové organizace, kterými se vybraná organizace bude moci inspirovat.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

1.1 Obecná charakteristika

Příspěvkové organizace patří do sféry veřejného sektoru. Tyto organizace působí zejména v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, bezpečnosti, kultury a správy majetku. Činnost příspěvkových organizací nelze provozovat na principu samofinancování. Neziskový sektor ekonomiky zahrnuje velký počet organizací, které vykonávají různé služby a spoléhají na finanční podporu. Své služby poskytují za ceny nižší, než jsou skutečné ceny anebo bezplatně. Jsou zřizovány pro neziskové činnosti v působnosti zřizovatele a vyžadují samostatnou právní subjektivitu. O těchto organizacích hovoříme jako o vybraných účetních jednotkách a právnických osobách. Při účtování a vykazování se příspěvkové organizace řídí zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a dále vyhláškou MF ČR č. 410/2009 Sb. Finanční prostředky získávají vlastní činností, z rozpočtu zřizovatele a státního rozpočtu, z vlastních fondů, darů, dotací a také doplňkovou činností. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 6-7, Seaman, Young, 2010, s. 6)

Příspěvkové organizace existují ve dvou formách:

- a) Příspěvkové organizace státu – jsou zřizovány státem nebo organizačními složkami státu a řídí se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.
- b) Příspěvkové organizace územních samosprávných celků – jsou zřizovány územními samosprávnými celky a řídí se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 6-7)

1.2 Příspěvkové organizace zřízené organizační složkou státu

Vykonává hlavní činnost, která je definována zvláštním zákonem nebo zřizovací listinou. Organizace hospodaří s peněžními prostředky přijatými ze státního rozpočtu, s prostředky svých fondů, s prostředky získanými jinou činností, s peněžními dary, s peněžními prostředky poskytnutými z rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů, ale také může provádět hlavní činnost za úplatu.

Příjmy příspěvkové organizace jsou prostředky získané pro stát, a proto musí podle zákona dodržovat hospodárné nakládání s finančními zdroji. Tyto zdroje může využít pouze k účelům, na které jsou určeny a na krytí nezbytných potřeb. Rozpočet se sestavuje jako vyrovnaný a může obsahovat pouze náklady a výnosy související s poskytovanými službami, které jsou předmětem hlavní činnosti organizace. Změny, které mohou ovlivnit vztah ke státnímu rozpočtu, je příspěvková organizace povinna sdělit svému zřizovateli. (Merlíčková Růžičková, 2011, s. 37-40)

1.3 Příspěvkové organizace zřízené územními samosprávnými celky

Příspěvkové organizace jsou zřízené krajem nebo obcí a na rozdíl od příspěvkových organizací zřízených organizačními složkami státu se příspěvkové organizace zřízené krajem nebo obcí zapisují do obchodního rejstříku. Zřizování je v kompetenci příslušných zastupitelstev. Do 15 dnů ode dne, kdy organizace vznikla, má zřizovatel povinnost podat návrh na zápis do obchodního rejstříku nově založených příspěvkových organizací. (Merlíčková Růžičková, 2011, s. 40-41)

1.3.1 Zřizování, změny a zrušení příspěvkových organizací

Rozhodnutí o vzniku, rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení organizace vydává výhradně zastupitelstvo příslušného ÚSC. Tato pravomoc vyplývá z § 84 odst. 2. písm. e) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, u krajů ze zákona o krajích. O vzniku organizace vydá zřizovatel zřizovací listinu, která musí obsahovat nutné minimální náležitosti. (Otrusínová, Kubíčková, 2011, s. 25)

„Ke vzniku, rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení příspěvkové organizace dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, jímž též určí, v jakém rozsahu přechází její majetek, práva a závazky na nové anebo přejímající organizace. Rozhodne-li zřizovatel o zrušení organizace, přechází uplynutím dne uvedeného v jeho rozhodnutí o zrušení její majetek, práva a závazky zřizovatele. Ke sloučení nebo splynutí příspěvkové organizace může dojít pouze u příspěvkových organizací téhož zřizovatele.“ (Česko, 2000)

1.3.2 Zřizovací listina

Zřizovatel vymezí ve zřizovací listině veškerá práva a povinnosti příspěvkové organizace, nakládání s majetkem a rozsah hlavní i doplňkové činnosti.

Zřizovací listina obsahuje:

- název zřizovatele,
- název, sídlo příspěvkové organizace a její identifikační číslo,
- vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává k hospodaření,
- vymezení práv, která organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena,
- okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní činnost, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost zaměstnanců,
- vymezení doby, na kterou je organizace zřízena. (Otrusínová, Kubíčková, 2011, s. 25-26)

1.3.3 Práva a povinnosti zřizovatele příspěvkové organizace

Další práva a povinnosti zřizovatele jsou:

- rozhodnout o možnosti vedení účetnictví ve zjednodušeném nebo plném rozsahu,
- provádět kontrolu hospodaření po celý rozpočtový rok pomocí orientačních ukazatelů hospodaření,
- zajišťovat výkon finanční kontroly podle zákona o finanční kontrole,
- písemně schvalovat výši a rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření do rezervního fondu a fondu odměn,
- schvalovat odpisový plán,
- stanovit závazné vztahy mezi zřizovatelem a organizací,
- vydávat metodické pokyny,
- schvalovat rozpočet PO a závazné ukazatele rozpočtu, výši investičního příspěvku na provoz zřízených PO, kdy výše neinvestičního příspěvku je stanovována jako rozdíl mezi vlastními výnosy a celkovými náklady,

- v rámci svých kompetencí stanovit, které transfery jsou určeny jako účelové prostředky k vyúčtování k určitému datu,
- jmenovat statutární orgány a stanovit, jakým způsobem mohou jednat navenek.
(Otrusinová, Kubičková, 2011, s. 27-28)

2 ÚČETNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

2.1 Právní úprava účetnictví

Územně samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy, organizační složky státu a účetní jednotky, u kterých hlavní předmět činnosti není podnikání, jsou upravovány následujícími předpisy:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých není hlavní činností podnikání a účtují v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územně samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu, ve znění pozdějších předpisů,
- České účetní standardy pro ÚSC, PO, SF a OSS č. 701-707 a České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání č. 401-414,
- vyhláška č. 507/2002 Sb., kterou provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které účtují v soustavě jednoduchého účetnictví. (Merlíčková Růžičková, 2011, s. 87)

2.1.1 Vyhláška č. 410/2009 Sb.

Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů; pro některé vybrané jednotky nahradila vyhlášku č. 505/2002 Sb. a nabyla účinnost 1. 1. 2010. Tato vyhláška se vztahuje na územně samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace, státní fondy podle rozpočtových pravidel, Pozemkový fond České republiky a organizační složky státu. Upravuje plný i zjednodušený rozsah účetnictví.

Obsahem vyhlášky jsou přechodná ustanovení pro rok 2010 a bylo přijato z důvodu zajištění plynulosti přechodu na účetnictví státu. Mezi tato ustanovení patří např. tvorba opravných položek, které se pro rok 2010 tvoří pouze u pohledávek a oceňování kulturních předmětů.

Dále vyhláška stanovuje způsob sestavování účetní závěrky a především klíčovou problematikou je výkaznictví. Výkaznictví zjednodušuje sestavování konsolidované účetní závěrky. Vyhláška upravuje uspořádání, označování a obsahové vymezení rozvahy, a to stavu majetku a zdrojů krytí, uspořádání nákladů, výnosů a výsledku hospodaření ve výkazu zisků a ztrát, v přehledu o peněžních tocích, v přehledu o změnách vlastního kapitálu a v příloze účetní závěrky. V příloze najdeme vzory jednotlivých výkazů a jsou zde upraveny účetní metody, jako např. oceňování majetku, postupy při tvorbě opravných položek a rezerv a způsoby odpisování. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 46)

2.1.1.1 Směrná účtová osnova

Směrná účtová osnova je přílohou vyhlášky. Respektuje specifickou vybraných účetních jednotek a její účel je srovnatelnost dat. Směrná účtová osnova obsahuje:

- seznam účtových tříd,
- seznam účtových skupin,
- syntetické účty,
- podrozvahové účty, které jsou závazné.

V důsledku změn v postupech účtování došlo ve směrné účtové osnově ke změnám, a to ve výčtu syntetických účtů a také ve vymezení obsahu jednotlivých syntetických účtů. Pro vazby mezi účty používanými do roku 2009 a potřebnými pro účtování od roku 2010 se používá tzv. převodový můstek, který je vymezen ČÚS č. 702. Řeší přeměnu ve skupinách syntetických účtů, kde dochází k nejvýznamnějším změnám. Mezi nejvýznamnější změny patří:

- zavedení účtu opravných položek v účtové třídě 1 „Zásoby a opravné položky“,
- zásadní změny účtování na účtech účtové třídy 2 „Účty rozpočtového hospodaření, krátkodobý finanční majetek a krátkodobé úvěry a půjčky“,
- zásadní změny účtování na účtech třídy 3 „Zúčtovací vztahy“ (byly zrušeny účtové skupiny 20 a 21, došlo ke změnám v příjmových a výdajových účtech a ke změnám zúčtovacích vztahů),

- změny v účtové třídě 4 „Jmění, fondy, výsledek hospodaření, rezervy, dlouhodobé závazky a pohledávky, závěrečné účty a zvláštní zúčtování“,
- účtování nákladů a výnosů do třídy 5 „Náklady“ a 6 „Výnosy“, dosud účetní jednotky rozpočtové sféry neúčtovaly o výnosech a náklady se účtovaly pouze v PO a v rámci hospodářské činnosti,
- změny v účtové třídě 9, vyhrazení účtové třídy 9 pouze pro podrozvahové účty.

V roce 2010 byla vyhláška č. 410/2009 Sb. novelizována vyhláškou č. 435/2010 Sb. (Otrusínová, Kubíčková, 2011, s. 46-47)

2.1.2 Zákon č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, stanovuje rozsah a způsob vedení účetnictví a požadavky na jeho průkaznost v souladu s právem Evropských společenství.

Vztahuje se na:

- právnické osoby, které mají sídlo v České republice,
- zahraniční osoby, pokud v České republice podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních předpisů,
- organizační složky státu podle zvláštního právního předpisu,
- fyzické osoby, za předpokladu, že splňují některou z podmínek nově definovaných v zákoně o účetnictví, např. jsou zapsány v obchodním rejstříku jako podnikatelé nebo jejich obrat překročil částku 25 000 000 Kč a další.

Všechny tyto subjekty se pro účely zákona o účetnictví nazývají účetními jednotkami. Neziskové organizace jsou vždy právnickými osobami, pak jsou účetními jednotkami a musí respektovat zákon o účetnictví. Mají povinnost účtovat prostřednictvím podvojných zápisů o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, dále o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření. (Merlíčková Růžičková, 2011, s. 87-88)

2.1.3 Vyhláška č. 507/2002 Sb.

Vyhláškou č. 507/2002 Sb. se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Touto vyhláškou se řídí účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví. Je zrušena, ale některé neziskové organizace se jí mohou i nadále řídit podle znění § 38a zákona o účetnictví. (Merlíčková Růžičková, 2011, s. 94)

2.1.4 České účetní standardy

České účetní standardy konkretizují a dále rozvádějí zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Uvádějí bližší popis účetních metod, postupů účtování a prováděcí vyhlášku. V roce 2009 byly vydány ČÚS č. 701-704, které nabyly účinnosti 1. 1. 2010. Tím došlo ke zrušení ČÚS č. 501-522. V roce 2010 byly vydány ČÚS č. 703, 705, 706 a 707, s účinností od 1. 1. 2011. Vydání nových standardů oznamuje MF ČR ve Finančním zpravodaji.

Díky reformě se mění přístup k požadavku dodržování účetních standardů. Pokud účetní jednotka zajistila věrnější a poctivější obraz předmětu účetnictví, tak se dosud mohla od postupů daných účetními standardy odchýlit. Po úpravě je dodržování standardů ve vybraných účetních jednotkách povinné. Ostatní účetní jednotky se od standardů mohou odchýlit, ale musí tím zajistit věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví. Pokud není stanoven v ČÚS konkrétní postup, je třeba řídit se Vyhláškou č. 410/2009 Sb. Pokud ani ve vyhlášce nelze najít řešení, tak je třeba použít ustanovení zákona o účetnictví. (Otrusínová, Kubičková, 2011, s. 47-48)

Vybrané účetní jednotky:

Ostatní účetní jednotky:

(Otrusínová, Kubičková, 2011, s. 48)

Pro přechod na nový způsob účtování od 1. 1. 2010 byly vydány čtyři nové standardy:

- *Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 701 – Účty a zásady účtování na účtech* – upravuje účtování na podrozvahových účtech, vymezuje okamžik uskutečnění účetního případu, významnost informací a použití nového účtu 406 (Oceňovací rozdíly při změně metody).
- *Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 702 – Otevírání a uzavírání účetních knih* – stanovuje základní postupy v účtování při otevírání a uzavírání účetních knih za účelem docílení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami. Přílohou standardu je tzv. přechodový můstek. Standard stanovuje způsob přechodu na nový systém účtů.
- *Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 703 – Transfery* – cílem je stanovit základní postupy v účtování transferů za účelem dosažení souladu při používání účetních metod v účetních jednotkách.
- *Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 704 – Fondy* – stanovuje základní postupy při účtování o fondech za účelem docílení souladu při používání účetních metod. Mezi tyto fondy patří: Fond odměn (411), Fond kulturních a sociálních potřeb (412), Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření (413), Rezervní fond z ostatních titulů (414), Ostatní fondy (419). Uvedené fondy jsou pasivní, rozvahové a patří mezi vlastní zdroje financování. (Otrusínová, Kubíčková, 2011, s. 48-49)

V roce 2010 byly vydány čtyři standardy, s účinností od 1. 1. 2011:

- *Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 703 – Transfery* – nahradil původní standard č. 703 z roku 2009.
- *Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 705 – Rezervy* – stanovuje postupy účtování o tvorbě, zvýšení, snížení, použití a zrušení rezerv.
- *Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 706 – Opravné položky a vyřazení pohledávek* – upravuje základní postupy účtování o opravných položkách a vyřazení pohledávek.
- *Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 707 – Zásoby* – upravuje obecná pravidla účtování způsobem A a B. (Otrusínová, Kubíčková, 2011, s. 49)

2.2 Obecná pravidla účtování

2.2.1 Dlouhodobý majetek

Dlouhodobý majetek zahrnuje složky majetku účetní jednotky, jejichž použitelnost je zpravidla delší než jeden rok a které v průběhu činnosti účetní jednotky nemění svou formu, ale pouze se postupně opotřebuje.

Dlouhodobý majetek se v účetnictví eviduje v účtové třídě 0 – Dlouhodobý majetek, který se člení na:

- nehmotný – účtová třída 01,
- hmotný – účtová třída 02 a 03,
- finanční – účtová třída 06.

Dlouhodobý nehmotný majetek zahrnuje zejména nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a další, jejichž doba použitelnosti je delší než jeden rok a od výše ocenění určené účetní jednotkou.

Dlouhodobý hmotný majetek zahrnuje zejména pozemky, umělecká díla, stavby, samostatné movité věci a soubory movitých věcí s dobou použitelnosti delší než jeden rok a od výše ocenění stanovené účetní jednotkou. Dále obsahuje předměty z drahých kovů, pěstitelské celky trvalých porostů, základní stádo a tažná zvířata.

Za dlouhodobý nehmotný majetek a samostatné movité věci a soubory movitých věcí se považuje také technické zhodnocení od částky, kterou stanovuje zákon o daních z příjmů.

Dlouhodobý finanční majetek je takový majetek, který má dobu splatnosti delší než jeden rok nebo majetek, který má účetní jednotka ve svém držení za určitým účelem. Jedná se např. o cenné papíry nebo podíly vlastněné za účelem majetkové účasti v obchodní společnosti. (Máče, 2012, s. 74-75)

Tabulka 1 Příklad účtování dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek				
č.	Text	v tis. Kč	MD	D
1.	Dodavatelská faktura na nově pořízený DM	100	041, 042	321
2.	Úhrada dodavatelské faktury	100	321	241
3.	Zařazení DNHM a DHM majetku	100	01x, 02x	041, 042
4.	Tvorba zdrojů krytí k profinancovanému a zařazenému majetku	100	416	401
5.	Zúčtování měsíčních odpisů podle odpisového plánu	20	551	07x, 08x
6.	Tvorba zdrojů ve výši zúčtovaných odpisů	20	401	416

(Morávek, Prokúpková 2018, s. 215)

2.2.2 Transfery

Transferem se rozumí přijetí a poskytnutí peněžních prostředků z veřejných rozpočtů. Obsahují dotace, granty, příspěvky, dávky, peněžité dary apod., naopak se za transfer nepovažují dotace zřizovatele určené na pořízení dlouhodobého majetku jím zřizované příspěvkové organizace. Pro účtování o transferech je základním východiskem *Vyhláška č. 410/2009 Sb.*, ve znění novely č. 435/2010 Sb. Základní postupy o účtování transferů stanovuje *Český účetní standard č. 703* a jeho úkolem je sjednotit účtování o transferech na jednotné bázi ve vztahu k rozpočtovému hospodaření v ČR.

Transfery lze rozlišovat z několika hledisek:

- podle poskytovatele (státní rozpočet ČR, EU pomocí státního rozpočtu, rozpočty ÚSC, státní fondy, jiný poskytovatel),
- podle účelu (na pořízení DM, na neinvestiční potřeby),
- podle způsobu poskytování a vypořádání transferů.

K jednotlivých transferům je nutné přistupovat individuálně a je důležité rozlišit, jaká je pravděpodobnost jeho poskytnutí. Mohou nastat tyto situace:

- Příjemce zjistí, že došlo ke skutečnosti, která je natolik určitá a významná, že **zakládá možnosti poskytnutí transferu** – poskytovatel účtuje o této skutečnosti jako o podmíněném závazku 973 – Krátkodobé podmíněné závazky nebo 974 – Dlouhodobé podmíněné závazky a to souvztažně s vyrovnávacím účtem 999.
- Příjemce zjistí, že nastaly skutečnosti, ze kterých **vyplývá nezpochybnitelnost důvodu poskytnutí transferu**, je znám okamžik nebo lhůta poskytnutí transferu a není známa jeho výše – poskytovatel účtuje jako o vzniku závazků prostřednictvím závazkového účtu se souvztažným zápisem na příslušném nákladovém účtu, příjemce jako o vzniku pohledávky na účtu 388 – Dohadný účet aktivní. Pokud je známa výše, účtuje o vzniku závazku či pohledávky na příslušném účtu závazků či pohledávek. Souvztažnými účty jsou účty 67. nebo 40. skupiny.
- Poskytovatel transferu je subjekt se sídlem v zahraničí – příjemce účtuje o podmíněné pohledávce na podrozvahových účtech v okamžiku, kdy podal žádost o tento transfer nebo kdy došlo k jiné skutečnosti, která je natolik určitá, že **zakládá možnost poskytnutí nebo zprostředkování zahraničního transferu** příjemci, a to na účtech 939 – Krátkodobé podmíněné pohledávky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí nebo 947 – Dlouhodobé podmíněné pohledávky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí spolu se souvztažným účtem 999 – Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům.
- Příjemce, jehož poskytovatelem je subjekt se sídlem v zahraničí, účtuje o přijetí transferu na analytických účtech k účtu 401 – Jmění účetní jednotky, 403 – Transfery na pořízení dlouhodobého majetku, 671 – Výnosy ústředních rozpočtů z transferu a 672 – Výnosy územních rozpočtů z transferů.

Pro všechny zmíněné situace platí, že metoda časového rozlišení může být použita i v rámci jednoho účetního období. V případě poskytnutí transferu v cizí měně se rozdíly z přepočtu považují za kurzový rozdíl. V okamžiku účtování o záloze nebo v okamžiku, ze kterého vyplývá nezpochybnitelnost důvodu poskytnutí či přijetí transferu, je zároveň s účtováním na účtech rozvahových odúčtována položka na účtech podrozvahových.

V této oblasti účtování je důležité uplatňovat zásadu opatrnosti, a to v tom smyslu, že rozvahové pohledávky účtujeme až v okamžiku, kdy je vysoce pravděpodobné, že plnění nastane. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 49-53)

Tabulka 2 Příklad účtování transferu od zřizovatele nebo SR

Transfer od zřizovatele nebo SR, která nepodléhá finančnímu vypořádání				
č.	Text	v tis. Kč	MD	D
1.	Předpis pohledávky – dokument avizující poskytnutí investiční dotace	500	346, 348	403
2.	Přijetí dotačního titulu na běžný účet (zá-nik pohledávky)	500	241	346, 348

(Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 53)

Tabulka 3 Příklad účtování transferu na provoz

Transfer od zřizovatele na provoz se čtvrtletním účtováním časového rozlišení				
č.	Text	v tis. Kč	MD	D
1.	Předpis pohledávky – dokument upravující výši schváleného ročního rozpočtu, celá roční výše	150	348	384
2.	Poměrná část dotace ve výši ¼ rozpočtu – časové rozlišení	30	384	672
3.	Přijetí části dotace na běžný účet	30	241	348

(Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 53)

Tabulka 4 Příklad účtování provozního transferu

Provozní transfer bez povinnosti vypořádání bez časového rozlišení poskytnutý místní vládní institucí				
č.	Text	v tis. Kč	MD	D
1.	Zachycení podmíněné pohledávky v knize podrozvahových účtů ke dni podání žádosti o transfer	50	915, 955	999
2.	Nárok na transfer (celková výše)	10	348	671, 672
3.	Zrušení podmíněné pohledávky k okamžiku vzniku nároku na transfer	50	999	915, 955
4.	Úhrada (přijetí) finančních prostředků	10	241	348

(Maderová Voltnerová, 2018, s. 122)

2.2.3 Fondy

Účtování fondů je od roku 2010 závazně upraveno Českým účetním standardem č. 704, který obsahuje základní postupy účtování o fondech. Příspěvkové organizace zřizované ÚSC tvoří fondy na základě zákonů o rozpočtových pravidlech. Tyto zákony upravují jejich tvorbu a čerpání a umožňují prostředky těchto fondů použít na zajištění potřeb provozu organizace. Příspěvkové organizace vytváří dva peněžní fondy, a to investiční fond a fond kulturních a sociálních potřeb. Dále příspěvkové organizace vytváří fondy z výsledku hospodaření, a to rezervní fond a fond odměn. Tyto fondy se tvoří při rozdělování zlepšeného výsledku hospodaření, který vzniká, jestliže jsou celkové výnosy větší než celkové náklady. Rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření musí schválit zřizovatel. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 20-21)

2.2.3.1 Fond odměn

Tabulka 5 Příklad účtování fondu odměn

Fond odměn				
č.	Text	v tis. Kč	MD	D
1.	Čerpání fondu odměn	100	411	648
2.	Tvorba fondu odměn ze zlepšeného výsledku hospodaření	100	431	411

(Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 21)

2.2.3.2 Fond kulturních a sociálních potřeb

Tabulka 6 Příklad účtování FKSP

Fond kulturních a sociálních potřeb – tvorba fondu kulturních a sociálních potřeb				
č.	Text	v tis. Kč	MD	D
1.	Náklady na tvorbu FKSP (2 % z objemu platů) – předpis závazků	80	527	412
2.	Převod peněžních prostředků z provozního bankovního účtu	80	262	241
3.	Připsání peněžních prostředků na bankovní účet FKSP	80	243	262

(Maderová Voltnerová, 2018, s. 171)

2.2.3.3 Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření

Tabulka 7 Příklad účtování rezervního fondu tvořeného ze zlepšeného VH

Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření				
č.	Text	v tis. Kč	MD	D
1.	Tvorba rezervního fondu ze zlepšeného VH	100	431	413
2.	Použití fondu na úhradu zhoršeného VH minulých let	50	413	432
3.	Použití fondu na úhradu zhoršeného VH minulého roku	20	413	431
4.	Čerpání na úhradu nákladů nekrytých rozpočtem, na úhradu sankcí, na rozvoj činnosti	30	413	648

(Otrusinová, Kubičková, 2011, s. 23)

2.2.3.4 Rezervní fond z ostatních titulů

Tabulka 8 Příklad účtování rezervního fondu z ostatních titulů

Rezervní fond z ostatních titulů				
č.	Text	v tis. Kč	MD	D
1.	Příjem peněžního daru	200	241	414
2.	Použití prostředků z daru na daný účel	200	5xx	321
3.	Čerpání fondu na pokrytí nákladů z účelového daru	200	414	649
4.	Předpis příjmů prostředků převedených dle jiných právních předpisů	100	67x	414
5.	Použití prostředků dle jiných právních předpisů (např. prostředky EU)	100	414	67x
6.	Prostředky poskytnuté ze zahraničí	150	241	414
7.	Úhrada nákladů nekrytých rozpočtem k překlenutí časového nesouladu N a V k rozvoji činnosti	140	414	648
8.	Úhrada sankcí (penále)	10	414	648

(Otrusinová, Kubičková, 2011, s. 24)

2.2.3.5 *Investiční fond nebo fond reprodukce majetku*

Tabulka 9 Příklad účtování investičního fondu nebo fondu reprodukce majetku

Investiční fond nebo fond reprodukce majetku				
č.	Text	v tis. Kč	MD	D
1.	Tvorba fondu ve výši proúčtovaných odpisů, z investičních dotací	100	401 (403)	416
2.	Tvorba z výnosů z prodeje majetku	200	401	416
3.	Rozdíl mezi výnosem z prodeje a zůstatkovou cenou (tj. ve výši zisku z prodeje)	20	548	416
4.	Převod z rezervního fondu	80	413, 414	416
5.	Čerpání k financování investičních výdajů	100	416	401
6.	Čerpání k odvodu do rozpočtu zřizovatele	100	416	241
7.	Čerpání k posílení zdrojů na opravy a údržbu	100	416	648

(Otrusinová, Kubičková, 2011, s. 25)

3 HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

Príspevková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele, dále s prostředky svých fondů, s peněžními dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí. Dále také hospodaří s dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie a s dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv. Pokud nejsou tyto prostředky vyčerpány do konce kalendářního roku, jsou převedeny do rezervního fondu jako zdroj financování v následujících letech a mohou být použity pouze na stanovený účel. (Česko, 2000)

Vždy je třeba dbát na důsledné oddělení investičních a provozních prostředků a rozlišení hlavní a doplňkové činnosti.

3.1 Hlavní činnost

Príspevkové organizace jsou zřizovány územně samosprávnými celky pro takové činnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Při vzniku příspěvkové organizace vydá zřizovatel zřizovací listinu, ve které je uvedený hlavní účel a tomu odpovídající předmět činnosti. (Česko, 2000)

3.2 Doplňková činnost

Vedle činnosti, pro kterou byla příspěvková organizace zřízena, je možné vykonávat také doplňkovou činnost. Okruhy doplňkové činnosti navazují na hlavní účel příspěvkové organizace, kterou jim zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců. Tato činnost ale nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace a musí se sledovat odděleně. (Česko, 2000)

3.3 Hospodaření s majetkem

Príspevková organizace hospodaří s majetkem, který jí byl svěřený, a to v rozsahu stanoveném zřizovací listinou. Zřizovatel může stanovit, ve kterých případech je k nabytí majetku potřebný jeho předchozí souhlas. Príspevková organizace může nabýt pouze takový majetek, který je potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena, a to:

- bezúplatným převodem od svého zřizovatele,

- darem, s předchozím písemným souhlasem zřizovatele,
- děděním (bez přechozího písemného souhlasu zřizovatele je příspěvková organizace povinna dědictví odmítnout),
- jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele.

Pokud se stane majetek, který příspěvková organizace nabyla do svého vlastnictví výše uvedenými způsoby, pro ni trvale nepotřebný, nabídne ho přednostně bezúplatně zřizovateli. Pokud zřizovatel nepřijme písemnou nabídku, může příspěvková organizace po jeho předchozím písemném souhlasu převést majetek do vlastnictví jiné osoby za podmínek stanovených zřizovatelem. (Česko, 2000)

3.4 Rozpočet příspěvkové organizace

Základním nástrojem finančního hospodaření územních samosprávných celků je roční rozpočet, který vychází z rozpočtového výhledu. Příspěvková organizace sestavuje rozpočet, který schvaluje její zřizovatel. Rozpočet je definován v §4 Zákona o rozpočtových pravidlech jako finanční plán, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku nebo svazku obcí. Při zpracování rozpočtu se vychází ze střednědobého výhledu rozpočtu. Zpravidla se rozpočet sestavuje jako vyrovnaný, ale může být schválen i jako přebytkový, jestliže jsou některé příjmy daného roku určeny k využití v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let. Rozpočet může být schválen jako schodkový jen v případě, že bude možné schodek uhradit:

- finančními prostředky z minulých let,
- smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo příjmem z prodeje komunálních dluhopisů územního samosprávného celku.

Kladný zůstatek finančních prostředků rozpočtového hospodaření běžného roku se převádí k použití v dalším roce anebo do peněžních fondů. Schodek se uhrazuje z finančních prostředků z minulých let nebo se kryje z návratných zdrojů splatných z rozpočtu v následujících letech.

Obsahem rozpočtu jsou příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud neprobíhají mimo rozpočet. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 13, Česko, 2000)

4 FINANČNÍ ANALÝZA

Finanční analýza slouží ke komplexnímu zhodnocení finanční situace podniku. Pomáhá odhalit celou řadu skutečností, jako např. zda je podnik dostatečně ziskový, zda má vhodnou kapitálovou strukturu, zda efektivně využívá svých aktiv, zda je schopen včas splácet závazky atd. Znalost finanční situace firmy umožňuje manažerům správně rozhodovat při stanovení optimální kapitálové struktury, při získávání finančních zdrojů, při alokaci volných peněžních prostředků, při poskytování obchodních úvěrů, při rozdělování zisku apod. Znalost finančního postavení je nezbytná pro odhad a prognózování budoucího vývoje.

Výsledky finanční analýzy nám mohou poskytnout užitečné informace pro budoucnost podniku. Finanční analýza je nutná zejména pro dlouhodobé finanční řízení podniku, např. pro rozhodování o investičních záměrech, o financování dlouhodobého majetku, k volně optimální kapitálové struktury apod. Analýza dále slouží pro rozhodování a posuzování např. investorům, obchodním partnerům, státním institucím, zahraničním institucím, zaměstnancům, auditorům, konkurentům, burzovním makléřům a odborné veřejnosti.

Pro vlastníky je nejdůležitější návratnost jejich prostředků, tzn. hodnocení rentability vloženého kapitálu. Pro věřitele bude hlavní likvidita a schopnost splácení závazků. Státní instituce se nejvíce zajímají o vytváření zisku a odvádění daně do státního rozpočtu. Pro zaměstnance je důležitá informace o likviditě a ziskovosti.

Zdrojem dat pro finanční analýzu jsou účetní výkazy podniku. Patří mezi ně rozvaha, výkaz zisku a ztrát, přehled o peněžních tocích (cash flow), přehled o změnách vlastního kapitálu a příloha účetní závěrky. Užitečné informace obsahuje také výroční zpráva. (Knápková, Pavelková, 2017, s. 17-18)

Hlavní oblasti finanční analýzy v municipální sféře jsou:

- běžné hospodaření,
- investiční činnost a její financování,
- hospodaření s majetkem.

Finanční analýza municipálních jednotek se v podrobnějším pohledu zaměřuje na:

- analýzu hospodaření v běžném rozpočtu,
- analýzu druhů příjmů a výdajů,
- analýzu salda běžného rozpočtu,

- analýzu dosahovaných úspor,
- analýzu investičních výdajů a příjmů,
- analýzu nákladů na údržbu a správu majetku,
- analýzu vytváření a využívání rezerv,
- analýzu závazků,
- analýzu majetku,
- analýzu celkových provozních nákladů. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 87)

4.1 Metody finanční analýzy

Metody finanční analýzy používaných pro zpracování vstupních dat se člení na:

- elementární (základní) metody,
- vyšší metody.

4.1.1 Elementární metody finanční analýzy

Elementární metody finanční analýzy jsou založeny na základních aritmetických operacích (tzn. sčítání, odečítání, dělení, násobení atd.) a tím přetvářejí vstupní data. Pomocí vstupních dat dospívají k hodnotám ukazatelů, které mají vypovídají hodnotu (např. likvidita jako poměr mezi objemem prostředků schopných uhradit závazky a objemem závazků). Výhodami těchto metod je jednoduchost zpracování a nenáročnost výpočtu na technické vybavení. Nevýhodou je, že zjednodušení nemusí podávat pravdivý obraz skutečnosti.

U jednotlivých metod se používají pojmy „data“, „ukazatele“ a „absolutní hodnoty“. Údaje obsažené v účetních výkazech se označují jako data. Jako ukazatele pak údaje, které jsou na základě matematických operací odvozené z položek dat. Absolutní hodnoty jsou obvykle hodnoty účetních výkazů (stejně jako data).

Ukazatele lze členit z různých hledisek:

- a) Podle způsobu výpočtu:
- absolutní – jsou převzaté z údajů účetnictví,
  - rozdílové – vznikají jako rozdíl dvou nebo více údajů účetních výkazů,
  - poměrové – vznikají poměrem dvou údajů,

- procentní – vyjadřují podíl na celku, který je tvořen jako základ v počtu setin.
- b) Z hlediska času, který reprezentují:
  - stavové – vyjadřují stav k určitému okamžiku,
  - tokové – vyjadřují výsledek za určitý časový interval. (Otrusinová, Kubičková, 2011, s. 87-88)

4.1.2 Vyšší metody finanční analýzy

Vyšší metody finanční analýzy jsou založeny na náročnějších matematických operacích a postupech, jako např. mocniny, odmocniny, logaritmy. Rozlišují se metody matematicko-statistické a metody nestatistické. Tyto metody jsou náročnější z hlediska matematických postupů a na technické vybavení, ale mohou postihovat více souvislostí mezi zkoumanými veličinami. (Otrusinová, Kubičková, 2011, s. 88)

4.2 Finanční analýza

4.2.1 Autarkie

Autarkie ukazuje míru soběstačnosti municipální firmy. Hospodářský výsledek je jako kritérium efektivnosti municipální firmy sporný ukazatel, a to zejména ze dvou hledisek:

- municipální firmy nejsou zřizovány jako ziskové firmy,
- hospodářský výsledek je zachycován na akruální bázi.

V závislosti na použitých datech může být autarkie hodnocena na bázi výnosově nákladové nebo příjmově výdajové.

Příjmově výdajový princip je zdánlivě vhodnější pro municipální firmy a je vázán na tok peněžních prostředků.

$$\text{celková autarkie na bázi příjmů a výdajů} = \frac{\text{příjmy}}{\text{výdaje}} \times 100$$

Výnosově nákladový princip, který se používá pouze u hlavní činnosti, odráží míru, v jaké je municipální firma soběstačná, a to z hlediska pokrytí svých nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů. Výsledek se uvádí v procentech a pozitivně lze hodnotit, pokud je výsledek roven 100 %. Výsledná hodnota nižší než 100 % znamená nedostatečné krytí nákladů výnosy a je potřeba provést analýzu příčin. V opačném případě, kdy je výsledná hodnota

vyšší než 100 %, je třeba zvážit, zda by nebylo lepší využít dotační prostředky jinde nebo by neměly být sníženy výnosy v podobě uživatelských poplatků. (Kraftová, 2002, s. 101-103)

$$\text{autarkie hlavní činnosti na bázi } V \text{ a } N = \frac{V \text{ z HČ}}{N \text{ z HČ}} \times 100$$

4.2.2 Rentabilita hospodářské činnosti

$$\text{rentabilita nákladů doplňkové činnosti} = \frac{HV \text{ doplňkové činnosti}}{N \text{ doplňkové činnosti}} \times 100$$

Rentabilita patří k tradičním oblastem finanční analýzy u soukromých firem. Jelikož zisk není smyslem činnosti municipální firmy, představuje rentabilita jako způsob hodnocení efektivnosti jeden z nejdiskutovanějších problémů. Je nutné si uvědomit, že municipální firmy často provozují vedle své hlavní činnosti také činnost doplňkovou. Jejich cíle se liší. Cílem hlavní činnosti je vyrovnanost nákladů a výnosů, cílem hospodářské neboli doplňkové činnosti je zisk.

Nákladová rentabilita jako ukazatel efektivnosti poměřuje tzv. užitný efekt v podobě zisku s prostředky, které byly na produkci vynaloženy. Poměr se vynásobí 100 a výsledek vychází v procentech. Hospodářská činnost je povolena zřizovatelem za předpokladu ziskovosti, a proto je cílem maximalizace nákladové rentability. Pokud výsledek vykazuje zápornou hodnotu, musí municipální firma přijmout opatření ke zvrácení tohoto trendu. Jinak by měla od své hospodářské činnosti upustit. (Kraftová, 2002, s. 105-107)

4.2.3 Likvidita

Likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit své krátkodobé závazky. V ukazateli likvidity se poměřuje, čím je možno platit a co je nutno zaplatit.

4.2.3.1 Běžná likvidita (likvidita III. stupně)

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Ukazatel likvidity vyjadřuje, kolikrát pokryjí oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. Při výpočtu by měla být zvážena struktura zásob a sktruktura pohledávek. Doporučená hodnota se uvádí v rozmezí 1,5 – 2,5. Při hodnotě 1 je podniková likvidita riziková, ale naopak

vysoká hodnota zase svědčí o vysoké hodnotě čistého pracovního kapitálu a drahém financování.

4.2.3.2 Pohotová likvidita (likvidita II. stupně)

$$\text{pohotová likvidita} = \frac{\text{krát. . pohledávky} + \text{krát. fin. majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Výsledná hodnota by měla nabývat hodnot v rozmezí 1 – 1,5.

4.2.3.3 Hotovostní likvidita (likvidita I. stupně)

$$\text{hotovostní likvidita} = \frac{\text{krát. finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Výsledná hodnota by měla nabývat hodnot v rozmezí 0,2 – 0,5. (Knápková, Pavelková, 2017, s. 93-95)

4.2.4 Financování

Pro ukazatele financování je nutné odlišovat provozní (neinvestiční) financování od investičního, což souvisí s provázaností rozpočtu a účetnictví. U municipálních firem zpravidla převažují vlastní zdroje nad dluhy, které jsou nejčastěji krátkodobé, jako například závazky vůči dodavatelům, zaměstnancům a závazky vůči institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění.

Je vhodné odklonit se od tradičně užívaných ukazatelů financování k ukazatelům vztahu toku hotovosti, financování, a také vidět souvislosti s ukazateli z oblasti rentability.

Jsou zde zařazeny tyto ukazatele:

- ukazatel zachycující míru zastoupení vlastního kapitálu v celkových zdrojích krytí majetku pro hodnocení stability,

$$\text{míra finanční nezávislosti} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celkový kapitál}} \times 100$$

- míra věřitelského rizika s vazbou na míru oddlužování a finanční rentabilitu kapitálu,

$$\text{míra věřitelského rizika} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celkový kapitál}}$$

- míra oddlužování v souvislosti s hodnocením schopnosti generovat prostředky na úhradu dluhů,

$$\text{míra oddlužení} = \frac{\text{CF}}{\text{cizí kapitál}}$$

- ukazatel síly finanční páky.

$$\text{síla finanční páky} = 1 + \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}$$

(Kraftová, 2002, s. 126-130)

4.2.5 Aktivita

Ukazatele aktivity znamenají pro municipální firmy doplňující ukazatele hodnocení. Prolínají hodnocením ukazatelů ostatních oblastí, neboť výkonnost a vázanost složek majetku či dluhů jsou momenty, které mohou významně ilustrovat dopady řízení firmy na její efektivnost, zejména hospodárnost. (Kraftová, 2002, s. 119)

4.2.5.1 Obrat kapitálu

$$\text{obrat kapitálu} = \frac{\text{výnosy}}{\text{celková pasiva}}$$

Obrat kapitálu je jedním ze základních ukazatelů výkonnosti vložených zdrojů. Ukazuje, kolikrát se vrátí vložený kapitál do fungování municipální firmy za pomoci stavového ocenění její produkce. Výkonnost je hodnocena pomocí výnosů, které zachycují dotace, hodnotu uživatelského poplatku, ostatní výnosy i výnosy z hospodářské činnosti. Cílem je maximalizace výsledné hodnoty. (Kraftová, 2002, s. 119-120)

4.2.5.2 Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech

$$\text{míra vázanosti fixních aktiv na } V = \frac{\text{fixní aktiva}}{\text{výnosy}}$$

Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech odráží poměr fixních nákladů na celkových výnosech. Ukazatel upozorňuje na míru náročnosti daného oboru na dlouhodobý majetek. Při stanovení standardní hodnoty by snížení ukazatele pod tuto hodnotu znamenalo ohrožení municipální firmy. Výrazné převýšení by vypovídalo o neekonomickém vázání zdrojů v dlouhodobém majetku ve vztahu k výnosům. (Kraftová, 2002, s. 121)

4.2.5.3 Doba obratu pohledávek

$$\text{doba obratu pohledávek} = \frac{\text{průměrný stav pohledávek}}{\text{tržba}} \times 360$$

Ukazatel vyjadřuje délku období od okamžiku prodeje na obchodní úvěr, po které musí podnik v průměru čekat, než obdrží platby od svých odběratelů. Při delší průměrné době inkasa pohledávek se zvyšuje potřeba úvěrů a tím i náklady. Cílem je maximalizace výsledné hodnoty. (Knápková, Pavelková, 2017, s. 108)

4.2.5.4 Doba obratu závazků

$$\text{doba obratu závazků} = \frac{\text{krát. závazky z obchodních vztahů} + \text{závazky ostatní}}{\text{tržby}} \times 360$$

Ukazatel říká, jaká je průměrná doba od vzniku závazku do doby jeho úhrady. Hodnota by měla dosahovat alespoň hodnoty doby obratu pohledávek. (Knápková, Pavelková, 2017, s. 109)

4.2.5.5 Poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků

$$\text{poměr dobu obratu} = \frac{\text{průměrné krát. pohledávky} : \text{provozní výnosy celkem}}{\text{průměrné krát. závazky} : \text{provozní náklady celkem}}$$

Ukazatel zjišťuje míru souladu mezi dobou splatnosti pohledávek a závazků. Situace představuje vyrovnaný stav, pokud se výsledná hodnota pohybuje kolem hodnoty 1. Vyšší hodnota říká, že pohledávky mají delší dobu splatnosti. Municipální firma by měla v této situaci snižovat dobu splatnosti pohledávek a zvyšovat dobu splatnosti závazků. V opačné situaci má municipální firma možnost zvyšovat dobu splatnosti pohledávek, aniž by ohrozila svou solventnost. (Kraftová, 2002, s. 124)

4.2.5.6 Rychlost obratu zásob

$$\text{rychlost obratu zásob} = \frac{\text{celkové náklady}}{\text{průměrná hodnota zásob}}$$

Ukazatel udává výkonnostní aktivitu v oblasti zásob a nákladů municipální firmy. Ukazuje kolikrát náklady převyšují v zásobách. Tento ukazatel se doporučuje využít hlavně u municipálních firem, které mají vysokou hodnotu zásob. Cílem je maximalizace výsledné hodnoty. (Kraftová, 2002, s. 124-125)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NÁVOJNÁ, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

5.1 Představení společnosti

Název organizace: Dům sociálních služeb Návojná, příspěvková organizace

Sídlo: Návojná 100, 763 32 Nedašov

IČ: 708 50 852

Ředitel: Bc. Jan Šerý

Zřizovatel: Zlínský kraj

Webové stránky: www.dssnavojna.cz

Tel.: 577 335 437

Obrázek 1 Dům sociálních služeb Návojná, příspěvková organizace (Interní zdroje, 2018)

Dům sociálních služeb Návojná je příspěvková organizace a jedná se o domov se zvláštním režimem. Zřizovatelem této organizace je Zlínský kraj. Nachází se v malé obci Návojná, která leží asi 10 km od města Valašské Klobouky.

Posláním domova je poskytování služeb osobám, které potřebují pomoc a podporu v jejich nelehkých situacích. Zaměstnanci usilují o rozvíjení schopností a jejich podporu v zapojení do běžného způsobu života. Službu poskytují osobám s chronickým duševním onemocněním (zejména osobám postihnutými schizofrenií) a dále také osobám se závislostí na alkoholu nebo ohroženým závislostí na alkoholu. Klienti domova mají sníženou soběstačnost z důvodu jejich onemocnění/znevýhodnění.

Organizace přijímá muže i ženy ve věku od 27 do 80 let (před dovršením 80 let). Služby v zařízení jsou poskytovány 70 klientům, z toho je 28 žen a 42 mužů. V domově je zaměstnáno 45 zaměstnanců. Nachází se zde 30 jednolůžkových pokojů, 7 dvoulůžkových pokojů a 2 třílůžkové pokoje. Klientům je zajištěno ubytování, celodenní strava, ošetrovatelská péče, sociálně terapeutické a aktivizační činnosti, podporující rozvoj soběstačnosti a fakultativní služby.

Organizace vykonává v malém rozsahu také vedlejší činnost, a to přípravu obědů pro cizí strážníky. (O nás, © 2018)

5.2 Historie

V 60. letech vznikl v obci Nedašova Lhota domov důchodců. Klienti tohoto domova bydleli v dřevěných domcích, které postupně chátraly. V 70. letech se domov důchodců změnil na Ústav sociální péče. Tímto se změnila i cílová skupina ze seniorů na osoby s mentálním postižením, psychotiky, psychopaty a chronické alkoholiky. Tento ústav fungoval až do roku 1993, kdy se domov přestěhoval do prostorů bývalé internátní školy v obci Návojná. Od roku 1998 do roku 2004 probíhala komplexní rekonstrukce celého zařízení a zvýšila se kapacita ze 40 na 70 klientů. V domově bylo k dispozici 25 jednolůžkových, 18 dvoulůžkových a 3 třílůžkové pokoje včetně sociálního zařízení. V roce 2007 se změnil Ústav sociální péče na Dům sociálních služeb Návojná, který je registrovaný jako Domov se zvláštním režimem pro osoby s chronickým duševním onemocněním (schizofrenie) a osoby závislé či ohrožené závislostí na alkoholu. (Historie, © 2018)

5.3 Cíle domova

Cílem domova je zajistit kvalitní sociální péči. Zaměstnanci mají individuální přístup ke každému klientovi – uspokojují individuální potřeby a přání a respektují každého člověka jako jedinečnou osobnost. Vedou klienty k soběstačnosti a pomáhají jim v oblastech, které již nezvládají. Dále vytvářejí příjemné, bezpečné a podnětné prostředí a zprostředkovávají kontakty se společenským prostředím, rodinou a přáteli. (O nás, © 2018)

6 ÚČETNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

Příspěvková organizace Dům sociálních služeb Návojná vede účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a dále podle vyhlášky MF č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů. Příspěvková organizace se dále řídí Českými účetními standardy pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. Tyto standardy jsou zveřejněny ve Finančním zpravodaji a začínají číselnou řadou 7xx. Při účtování se příspěvková organizace řídí směrnou účtovou osnovou, která je uvedena v příloze č. 7 k vyhlášce č. 410/2009 Sb. a používá závazné analytické účty pro příspěvkové organizace zřízené Zlínských krajem.

Pokud nejsou dány závazné analytické účty, tak si tyto účty příspěvková organizace stanovuje sama podle svých potřeb. Tyto účty jsou čtyřmístné, tedy třímístný syntetický účet a čtyřmístné analytické členění, např. 602 0501. U syntetických účtů, u kterých nejsou závazně stanoveny analytické účty, je v závazných analytických účtech pro příspěvkové organizace uvedeno číslování 0XXX.

Účtový rozvrh je přizpůsoben potřebám odděleného sledování nákladů a výnosů hlavní a doplňkové činnosti, tzn. že příspěvková organizace má různé analytické účty pro hlavní činnost a také pro doplňkovou činnost.

Dům sociálních služeb Návojná používá analytické členění např. na bankovním účtu, který člení na provozní prostředky – 241 0100, prostředky rezervního fondu tvořeného ze zlepšeného výsledku hospodaření – 241 0210, prostředky rezervního fondu z ostatních titulů – 242 0220 a prostředky fondu investic – 242 0400. Dále člení také např. pokladnu, a to na provozní pokladnu – 261 0001 a pokladnu depozit – 261 0002.

Organizace účtuje o zásobách metodou B a rovněž zde používá analytické účty. Například účet 112 je členěn na sklad potravin – 112 0001, sklad pracích prostředků – 112 0002, sklad čisticích prostředků – 112 0003, sklad ochranných prostředků – 112 0004 a sklad režijního materiálu – 112 0007.

Dalším důležitým bodem účetnictví je odepisování dlouhodobého majetku. Příspěvková organizace odepisuje na základě odpisového plánu schváleného zřizovatelem. Majetek odepisuje prostřednictvím rovnoměrných měsíčních odpisů a začíná odepisovat od následujícího měsíce po zařazení do užívání.

Příspěvkové organizace používají směrnou účtovou osnovu, která je odlišná od směrné účtové osnovy podnikatelských subjektů. Tato osnova obsahuje účty, které jsou specifické pro tyto organizace.

Prvním takovým účtem, který Dům sociálních služeb Návojná používá, jsou např. pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi, kde organizace účtuje transfery. Dále je to účet drobný dlouhodobý majetek. Na tomto účtu nalezneme dlouhodobý majetek, který nesplňuje danou hodnotu pro zařazení do dlouhodobého majetku. Tento majetek se uvádí v brutto hodnotě a v korekci se celý odepíše. Na konci roku tedy netto hodnota vykazuje částku 0 Kč. Drobný dlouhodobý majetek je zachycen také na tzv. podrozvahových účtech. Dům sociálních služeb Návojná ale používá pouze tři takové účty, a to účet 902 – jiný drobný majetek, 909 – ostatní majetek a 999 - vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům.

Dalšími specifickými účty jsou fond odměn - 411, fond kulturních a sociálních potřeb - 412, rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření – 413, rezervní fond z ostatních titulů – 414 a investiční fond nebo fond reprodukce majetku – 416. Dům sociálních služeb Návojná účtuje o všech těchto fondech. K účtu FKSP existuje také běžný účet FKSP – 243. Na fondu odměn organizace účtovala překročení limitu na platy, na účtu FKSP účtovala příspěvek na stravování zaměstnanců, dary při výročích zaměstnanců, vitamínové doplňky a příspěvky na kulturní akce. Na rezervním fondu z ostatních titulů byly zaúčtovány výdaje na zájezd klientů. Organizace účtovala také na účtu fondu investic, a to výdaje ke krytí technického zhodnocení. K těmto fondům má také Dům sociálních služeb Návojná analytické členění na běžném účtu. Zůstatky těchto účtů jsou v souladu s jednotlivými účty. Jedinou výjimkou je běžný účet FKSP, kde je zůstatek odlišný a je způsoben finančním plněním až v následujícím měsíci. Tyto fondy budou podrobněji rozebrány v následující kapitole hospodaření příspěvkové organizace.

Příspěvková organizace má povinnost každý měsíc provádět uzávěrkové práce a zaslat je Zlínskému kraji. Jednotlivé účty, jako jsou např. banka, odběratelé a různé závazky, jsou tedy uzavírány 12krát ročně. Účetní operace jsou zaúčtovány v období, do kterého hospodářsky patří. Výkazy musí předávat v požadovaném formátu, jelikož vstupují do konsolidované závěrky České republiky. Po prostudování těchto výkazů můžeme zjistit, jak moc odlišné jsou od výkazů podnikatelských subjektů. Jak už bylo řečeno, tak v příspěvkových organizacích je nutné rozdělit hlavní a hospodářskou činnost. Proto se výkaz zisků a ztrát musí rozdělit právě na hlavní a hospodářskou činnost. Rozvaha má také jiné uspořádání.

Například v rozvaze příspěvkové organizace najdeme dlouhodobé pohledávky v dlouhodobém majetku. U podnikatelských subjektů jsou tyto pohledávky zařazeny v oběžném majetku.

Povinností příspěvkové organizace je také zhotovení Zprávy o hospodaření a o činnosti příspěvkové organizace za kalendářní rok. Některé příspěvkové organizace tyto zprávy zveřejňují. Dům sociálních služeb Návojná nemá Zprávu o hospodaření veřejně přístupnou, ale na požádání ji poskytne.

6.1 Konkrétní příklady účtování příspěvkové organizace

Tabulka 10 Příklad účtování v roce 2017 – hlavní činnost

Text	Částka v Kč	MD	D
Výdej surovin pro kuchyň ze skladu	50 000	501 0701	112 0001
Pohledávka za zaměstnanci za 600 obědů po 63 Kč	37 800	335 0501	602 0501
Příspěvek z FKSP (600 obědů po 53 Kč)	31 800	412 0220	602 0501
Úhrada pohledávky za zaměstnanci formou srážky z mezd	6 000	331 0001	335 0501

(interní zdroj)

Tabulka 11 Příklad účtování v roce 2017 – doplňková činnost

Text	Částka v Kč	MD	D
Výdej surovin pro kuchyň ze skladu	10 000	501 0001	112 0002
Pohledávka za cizími strávníky za 130 obědů po 63 Kč	8190	311 0000	602 0001
Úhrada pohledávky	8190	261 0001	311 0000

(interní zdroj)

7 HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

7.1 Hlavní činnost

Hlavní činnost je vymezena ve zřizovací listině. Hlavním účelem zřízené příspěvkové organizace Dům sociálních služeb Návojná je poskytování komplexních služeb sociální péče. Poskytované služby jsou určeny pro zdravotně postižené osoby. Předmět činnosti organizace je vymezen zákonem č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou MPSV č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení.

7.2 Doplnková činnost

Doplnková činnost je také uvedena ve zřizovací listině. Kvůli lepšímu využití hospodářských možností a odbornosti zaměstnanců organizace zřizovatel povoluje organizaci vykonávat doplnkovou činnost – **hostinská činnost**.

Tato činnost nesmí narušovat plnění hlavních úkolů organizace a sleduje se odděleně od hlavní činnosti.

Finanční hospodaření doplnkové činnosti se řídí ustanovením § 28 odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků.

Organizace provozuje v malém rozsahu hostinskou činnost, a to přípravu obědů pro cizí strávníky. V roce 2017 bylo prodáno celkem 1555 obědů, tedy průměrně 130 obědů za měsíc a 4,27 obědů za kalendářní den. Náklady na 1 oběd jsou kalkulovány ve výši 60 Kč a prodejní cena za 1 oběd je 63 Kč, což znamená, že zisk na 1 oběd je kalkulován ve výši 3 Kč.

Tabulka 12 Kalkulace ceny oběda v roce 2017 v Kč

HČ(-)	DČ(+)	Nákladová položka	N na 1 oběd
501-0701	501-0001	Přímé náklady - potraviny	36,00
501-0308	501-0002	Všeobecný materiál	0,38
558-0300	558-0001	DHIM	0,94
502-0300	502-0001	Elektrická energie	1,80
502-0310	502-0002	Plyn	1,80
503-0330	503-0001	Voda	0,90
511-0501	511-0161	Opravy kuchyně	2,10
521-0510	521-0110	Mzdové náklady	10,00
524-0300	524-0001	Sociální zabezpečení	2,73
524-0400	524-0001	Zdravotní pojištění	0,95
527-0300	527-0001	FKSP	0,20
551-0300	551-0001	Odpisy IM	2,20
		Náklady celkem	60,00
	602-0001	Výnosy celkem	63,00

(interní zdroj)

7.3 Majetek

Na základě zřizovací listiny předal zřizovatel příspěvkové organizaci majetek k hospodaření. Organizaci byly svěřeny dvě stavby, a to budovy pro služby obyvatelstvu a jiné nebytové domy a nebytové jednotky. Dále jí byly svěřeny zastavěné plochy, zahrady, pastviny, louky, rybníky, ostatní plochy, samostatné movité věci a drobný majetek. V účetnictví jsou stavby vykazovány v netto hodnotě 55 660 471,90 Kč, pozemky v hodnotě 44 361 Kč a samostatné movité věci v hodnotě 3 190 118 Kč. Organizace vykazuje v účetnictví i dlouhodobý drobný hmotný a nehmotný majetek. Brutto hodnota dlouhodobého drobného hmotného majetku byla 12 925 269,73 Kč. Tato hodnota se celá uvádí i do korekce, tudíž netto hodnota je 0 Kč. Na této položce organizace evidovala např. nová křesla pro klienty, polohovací lůžka, zdravotní matrace, vozíky na tablety, invalidní vozíky, kuchyňský nábytek, PC a jiné. Poslední položkou majetku jsou kulturní předměty, kde bilanční suma vykazuje 36 641 Kč.

7.4 Rozpočet

Príspevkové organizaci byl v roce 2017 stanoven závazný objem prostředků na platy ve výši 10 200 000 Kč. V rámci schvalování rozpočtu byl také schválen odvod z fondu investic ve výši 2 500 000 Kč, dále příspěvek na provoz z rozpočtu Zlínského kraje k zajištění dostupnosti sociálních služeb na území Zlínského kraje ve výši 9 775 000 Kč. Prostředky byly poskytnuty na základě schváleného Rozhodnutí o poskytnutí příspěvku na provoz na poskytování sociálních služeb mezi Zlínským krajem a příspěvkovou organizací.

Po úpravě rozpočtu činil závazný objem prostředků na platy 11 512 000 Kč. Organizace obdržela od obcí na základně uzavřených darovacích a veřejnoprávních smluv dotace a finanční dary z rozpočtu obcí ve výši 101 000 Kč. Tyto prostředky byly v plné výši použity v souladu s uzavřenými darovacími a veřejnoprávními smlouvami a finančně vypořádány ve stanovených termínech. V souladu s uzavřenou dohodou s úřadem práce byl organizaci poskytnut příspěvek od úřadu práce ve výši 90 000 Kč.

Závazné ukazatele byly v roce 2017 čerpány v souladu s rozpočtem a poskytnuté příspěvky byly vyčerpány v plné výši. Závazný objem prostředků na platy byl přečerpán o 816 Kč, a toto přečerpání bylo kryto v plné výši z fondu odměn.

V roce 2017 pracovala v příspěvkové organizaci jedna pracovnice na základě uzavřené dohody s úřadem práce. Do rozpočtu objemu prostředků na platy byly zahrnuty účelové prostředky z této dotace ve výši 67 164 Kč a stejně tak do skutečnosti. V upraveném rozpočtu organizace rozpočtovala dotaci od úřadu práce dle uzavřené dohody a to ve výši 90 000 Kč. Do skutečnosti roku 2017 byla uplatněna dotace ve stejné výši. Na běžný účet bylo poskytnuto 75 000 Kč a zbývající část ve výši 15 000 Kč byla poskytnuta v roce 2018.

7.4.1 Čerpání rozpočtu nákladů hlavní činnosti

Schválený rozpočet na rok 2017 byl 21 275 000 Kč a upravený rozpočet 23 375 100 Kč.

Skutečné náklady organizace v hlavní činnosti činily 23 648 733,11 Kč. Byly čerpány na 101,17 %, což představuje vyšší čerpání o 273 633,11 Kč.

7.4.2 Plnění rozpočtu výnosů hlavní činnosti

Schválený rozpočet na rok 2017 byl stejně jako u rozpočtu nákladů 21 275 000 Kč a upravený rozpočet 23 375 100 Kč.

Skutečné výnosy organizace činily v hlavní činnosti 23 755 279,77 Kč a byly realizovány na 100,63 %, což je o 380 179,77 Kč více.

7.5 Hospodaření s fondy

Příspěvková organizace hospodařila v roce 2017 s těmito fondy:

- a) fond odměn,
- b) fond kulturních a sociálních potřeb,
- c) rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření,
- d) rezervní fond z ostatních titulů,
- e) investiční fond nebo fond reprodukce majetku.

7.5.1 Fond odměn

Fond odměn (411) byl v roce 2017 zcela vyčerpán ve výši 816 Kč, a to ke krytí překročeného limitu na platy na konci roku.

Tabulka 13 Fond odměn

Počáteční stav	816
Tvorba fondu	0
Čerpání fondu	816
Konečný zůstatek	0

(interní zdroj)

7.5.2 Fond kulturních a sociálních potřeb

Fond kulturních a sociálních potřeb (412) byl tvořen přidělem z objemu platů ve výši 2 %, tedy 230 494,12 Kč, a to včetně náhrad za dočasnou pracovní neschopnost.

Čerpán byl v souladu s vyhláškou FKSP č. 114/2002 Sb.:

- 128 402 Kč na stravování zaměstnanců,
- 6 000 Kč na věcné dary při výročích zaměstnanců,
- 72 000 Kč na vitamínové doplňky,
- 12 168 Kč na kulturní programy.

Stav FKSP byl k 31. 12. 2017 152 290,76 Kč. Mezi finančními prostředky na účtu FKSP (243) s fondem FKSP byl k 31. 12. 2017 vykazován rozdíl ve výši 14 003,34 Kč. V prosinci byl proúčtován zákonný příděl a příspěvek na stravování, ale finanční prostředky související s těmito účetními operacemi mohly být převedeny až v lednu 2018.

Tabulka 14 Fond kulturních a sociálních potřeb

Počáteční stav	140 366,64
Tvorba fondu	230 494,12
Čerpání fondu	218 570,00
Konečný zůstatek	152 290,76

(interní zdroj)

7.5.3 Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření

Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření (413) byl tvořen přidělem ze zisku ve výši 156 257,17 Kč. Tento fond ale nebyl v roce 2017 čerpán a stav k 31. 12. 2017 byl 222 737,54 Kč.

Tabulka 15 Rezervní fond tvořený ze zlepšeného VH

Počáteční stav	66 480,37
Tvorba fondu	156 257,17
Čerpání fondu	0
Konečný zůstatek	222 737,54

(interní zdroj)

7.5.4 Rezervní fond z ostatních titulů

Rezervní fond tvořený z ostatních titulů (414) byl tvořen přidělem z finančních darů od fyzických osob ve výši 12 770 Kč. Během roku byl čerpán ve výši 8 929 Kč k úhradě výdajů na zájezd klientů. Stav k 31. 12. 2017 byl 20 106 Kč.

Tabulka 16 Rezervní fond z ostatních titulů

Počáteční stav	16 265,00
Tvorba fondu	12 770,00
Čerpání fondu	8 929,00
Konečný zůstatek	20 106,00

(interní zdroj)

7.5.5 Investiční fond nebo fond reprodukce majetku

Investiční fond nebo fond reprodukce majetku (416) byl tvořen odpisy ve výši 1 711 658 Kč a byl čerpán ke krytí technického zhodnocení budovy – „Odstranění havarijního stavu kotelný“, a to ve skutečné výši 2 960 620 Kč a k odvodu do rozpočtu zřizovatele ve výši 100 000 Kč. Během roku byly schváleny dvě změny plánu tvorby rozpočtu a použití fondu investic. První změna se týkala snížení odvodu z fondu investic do rozpočtu zřizovatele z 2 400 000 Kč na 100 000 Kč a druhá změna se týkala použití fondu investic ve výši 3 000 000 Kč ke krytí technického zhodnocení budovy a s tím související úpravou odpisů. Stav k 31. 12. 2017 byl 776 005 Kč a fond byl plně kryt účtem 241 0400 (prostředky fondu investic).

Tabulka 17 Investiční fond nebo fond reprodukce majetku

Počáteční stav	2 124 967,00
Tvorba fondu	1 711 658,00
Čerpání fondu	3 060 620,00
Konečný zůstatek	776 005,00

(interní zdroj)

8 FINANČNÍ ANALÝZA PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

Kapitola finanční analýzy příspěvkové organizace je zaměřena na analýzu majetkové struktury, finanční struktury, dále analýzu výnosů a nákladů z hlavní činnosti a poslední částí kapitoly jsou finanční ukazatele specifické pro municipální firmy. Finanční analýza, jak už bylo řečeno v kapitole 4, je důležitá pro hodnocení úspěšnosti finančního řízení. Pro analýzu budou použity účetní výkazy organizace za rok 2015 až 2017, a to zejména rozvaha a výkaz zisku a ztráty. Tyto výkazy jsou volně dostupné na internetových stránkách. K podrobnějším informacím bude použita zpráva o hospodaření příspěvkové organizace.

8.1 Analýza účetních výkazů

V této části kapitoly bude provedena vertikální a horizontální analýza účetních položek za rok 2015 až 2017. Pro výpočet bude použita zejména rozvaha a výkaz zisků a ztrát.

8.1.1 Majetková struktura

V roce 2015 až 2017 je celková výše aktiv a pasiv stabilní a pohybuje se v rozmezí 62-65 mil. Kč.

V majetkové struktuře převládají stálá aktiva. V každém roce stálá aktiva tvoří přes 90 % celkových aktiv a oběžná aktiva nedosahují ani 10 %. Nejvýznamnější položkou je dlouhodobý hmotný majetek, který je tvořen hlavně stavbami a v každém roce tvoří minimálně 90 % celkových aktiv. Při srovnání roku 2015 a 2016 stálá aktiva klesla o 2-3 % a naopak při srovnání let 2016 a 2017 nepatrně vzrostla. Ve stálých aktivech neproběhly žádné významné změny.

V oběžným aktivech převládá krátkodobý finanční majetek, a to hlavně peníze na bankovním účtu. Krátkodobý finanční majetek tvoří v roce 2015 a 2016 přibližně 7 % celkových aktiv. V roce 2017 klesly peníze na bankovním účtu oproti roku 2016 skoro o 1 000 000 Kč, tedy o 25 %, což můžeme považovat za nejvýznamnější změnu. Naopak zásoby a krátkodobé pohledávky v roce 2016 i 2017 vzrostly.

Ostatní položky majetkové struktury tvoří nevýznamnou část, většinou nedosahují ani 1 % celkových aktiv.

Tabulka 18 Majetková struktura organizace v letech 2015-2017 v Kč

	2015	2016	2017
AKTIVA CELKEM	64 427 861,46	62 587 952,14	62 982 304,55
Stálá aktiva	59 014 423,90	57 703 629,90	58 952 591,90
DNHM	0	0	0
DHM	58 992 923,90	57 682 629,90	58 931 591,90
- pozemky	44 361	44 361	44 361
- kulturní předměty	36 641	34 641	36 641
- stavby	56 683 792,90	55 459 048,90	55 660 471,90
- samostatné movité věci	2 228 129	2 142 579	3 190 118
Dlouhodobé pohledávky	21 500	21 000	21 000
- dl. poskytnuté zálohy	21 500	21 000	21 000
Oběžná aktiva	5 413 437,56	4 884 322,24	4 029 712,65
Zásoby	227 439,17	237 486,90	257 847,33
- materiál	227 439,17	237 486,90	257 847,33
Krátkodobé pohledávky	510 377,18	550 338,64	709 018,50
- odběratelé	0	6 804,00	15 597,00
- pohledávky za VÚVI	52 500,00	12 000,00	15 000,00
- pohledávky za zaměstnanci	1 317	0	216
- daň z příjmů	0	0	94 530
- náklady příštích období	0	0	1285
- dohadné účty aktivní	436 691,90	531 534,64	577 035,00
- ostatní kr. pohledávky	19 868,28	0	5 355,00
Krátkodobý finanční majetek	4 675 621,21	4 096 496,70	3 062 846,82
- běžný účet	4 338 033,83	3 666 346,93	2 738 785,40
- běžný účet FKSP	126 047,38	132 108,77	138 287,42
- ceniny	768,00	1 159,00	1 228,00
- pokladna	210 772,00	296 882,00	184 546,00

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

Tabulka 19 Vertikální a horizontální analýza aktiv v letech 2015-2017

	2015	2016	2017	15/16	16/17
AKTIVA	100 %	100 %	100 %	-2,86 %	0,63 %
Stálá aktiva	91,60 %	92,20 %	93,60 %	-2,22 %	2,16 %
DHM	91,56 %	92,16 %	93,57 %	-2,22 %	2,17 %
Dlouhodobé pohledávky	0,03 %	0,03 %	0,03 %	-2,33 %	0 %
Oběžná aktiva	8,40 %	7,80 %	6,40 %	-9,77 %	-17,50 %
Zásoby	0,35 %	0,38 %	0,41 %	4,42 %	8,57 %
Krátkodobé pohledávky	0,79 %	0,88 %	1,13 %	7,84 %	28,83 %
Krátkodobý finanční majetek	7,26%	6,55 %	4,86 %	-12,37 %	-25,23 %

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

8.1.2 Finanční struktura

Ve finanční struktuře organizace tvoří v roce 2015-2017 přibližně 96 % celkových pasiv vlastní kapitál. Vlastní kapitál je tvořen položkami jmění účetní jednotky, a to ve výši okolo 92-93 %, dále fondy účetní jednotky, které jsou v roce 2015 a 2016 přibližně 4 % celkových pasiv. V roce 2017 tvoří fondy pouze necelé 2 % celkových pasiv. Organizace sice v roce 2017 vytvořila fondy ve výši asi 2 000 000 Kč, ale čerpala investiční fond ke krytí technického zhodnocení (odstranění havarijního stavu kotelny), a to ve výši asi 3 000 000 Kč. V roce 2016 došlo k poklesu fondů účetní jednotky o 16 % a v roce 2017 až o 50 %. Poslední položkou tvořící vlastní kapitál je výsledek hospodaření, který nedosahuje v žádném roce ani 1 %. V roce 2016 výsledek hospodaření vzrostl o necelých 100 000 Kč, tedy o 167 %. V roce 2017 ale opět klesl a snížil se o 29 %.

Cizí zdroje tvoří v každém roce přibližně 4 % celkových pasiv a jsou tvořeny ze 100 % krátkodobými závazky. Největší položkou jsou zaměstnanci. Ta dosahuje v roce 2017 až 1 000 000 Kč.

Poměr vlastního kapitálu a cizích zdrojů se uvádí v optimu 40 : 60, což organizace nesplňuje.

Tabulka 20 Finanční struktura organizace v letech 2015-2017 v Kč

	2015	2016	2017
PASIVA CELKEM	64 427 861,46	62 587 952,14	62 982 304,55
Vlastní kapitál	61 972 690,25	60 320 470,20	60 346 630,98
Jmění účetní jednotky	59 125 612,02	57 815 318,02	59 064 280,02
Fondy účetní jednotky	2 788 469,19	2 348 895,01	1 171 139,30
Výsledek hospodaření	58 609,04	156 257,17	111 211,66
Cizí zdroje	2 455 171,21	2 267 481,94	2 635 673,57
Krátkodobé závazky	2 455 171,21	2 267 481,94	2 635 673,57
- dodavatelé	324 778,61	174 998,21	172 470,85
- krát. přijaté zálohy	353 347,96	463 136,64	498 401,48
- zaměstnanci	820 412,00	744 612,00	1 025 050,00
- sociální zabezpečení	310 680,00	292 633,00	410 199,00
- zdravotní pojištění	133 079,00	125 429,00	175 816,00
- daň z příjmů	237 940,00	98 080,00	0
- ostatní daně, poplatky	74 334,00	71 081,00	151 458,00
- ostatní krátkodobé závazky	200 600,64	297 512,09	202 278,24

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

Tabulka 21 Vertikální a horizontální analýza pasiv v letech 2015-2017

	2015	2016	2017	15/16	16/17
PASIVA	100 %	100 %	100 %	-2,86 %	0,63 %
Vlastní kapitál	96,19 %	96,38 %	95,82 %	-2,67 %	0,04 %
Jmění účetní jednotky	91,77 %	92,37 %	93,78 %	-2,22 %	2,16 %
Fondy účetní jednotky	4,33 %	3,75 %	1,86 %	-15,76 %	-50,14 %
Výsledek hospodaření	0,09 %	0,25 %	0,18 %	166,61 %	-28,82 %
Cizí zdroje	3,81 %	3,62 %	4,18 %	-7,64 %	16,24 %
Krátkodobé závazky	3,81 %	3,62 %	4,18 %	-7,64 %	16,24 %

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

8.1.3 Analýza nákladů a výnosů

Celkové náklady ve sledovaných letech stoupají a jsou tvořeny pouze náklady z činnosti. Nejvyšší položkou jsou mzdové náklady, které dosahují skoro 50 % celkových nákladů. Je-li hlavní činností je poskytování služeb klientům, je logické, že mzdové náklady tvoří největší podíl celkových nákladů. Mzdové náklady každým rokem stoupají. V roce 2016 to bylo pouze o 2 %, ale v roce 2017 až o 15 %. Další významnou položkou je zákonné sociální pojištění, které obsahuje zdravotní i sociální pojištění zaměstnanců a tvoří ve sledovaných letech 15-17 % celkových nákladů. Zákonné sociální pojištění každým rokem rostlo a bylo to taktéž zapříčiněno růstem platů zaměstnanců. Podobný podíl tvoří i spotřeba materiálu a to okolo 13 %. V roce 2016 tyto náklady vzrostly o 10 %, a to zejména díky režijnímu, všeobecnému, spotřebnímu a zdravotnickému materiálu. Náklady z drobného dlouhodobého majetku vzrostly v roce 2016 o 233 % a v následujícím roce klesly o 30 %. V roce 2017 organizace pořídila na pokoje klientů nová křesla, polohovací lůžka a zdravotní matrace a dále byly pořízeny nerezové vozíky na tablety, invalidní vozíky, kuchyňský nábytek, počítače a jiný drobný majetek. Spotřeba energie v roce 2016 klesla o 8 % a v roce 2017 až o 14 %, a to díky úspoře elektrické energie, plynu, vodné a stočné. Tyto úspory lze zdůvodnit výrazně nižší cenou energií z titulu uzavření rámcových smluv pod hlavičkou Zlínského kraje.

Tabulka 22 Náklady z hlavní činnosti organizace v letech 2015-2017 v Kč

	2015	2016	2017
NÁKLADY CELKEM	21 149 914,38	22 298 104,90	23 648 733,11
Náklady z činnosti	20 846 664,38	22 072 354,90	23 603 953,11
- spotřeba materiálu	2 785 497,81	3 069 030,90	3 014 596,78
- spotřeba energie	1 208 731,24	1 112 411,60	955 625,00
- spotřeba jiných nesklad. do- dávek	107 349,10	112 411,60	117 942,50
- opravy a udržování	532 154,10	397 907,47	391 584,50
- cestovné	11 531,00	15 072,00	9 365,00
- náklady na reprezentaci	12 531,00	20 659,00	24 663,00
- ostatní služby	654 612,27	739 835,63	550 168,13
- mzdové náklady	9 832 640,00	10 044 600,00	11 568 276,00
- zákonné sociální pojištění	3 280 909,72	3 349 172,12	3 893 817,60
- jiné sociální pojištění	29 371,00	41 145,00	44 636,00

- zákonné sociální náklady	234 923,49	261 484,61	404 441,80
- daň silniční	5 160,00	6 600,00	7 320,00
- jiné daně a poplatky	66 814,50	2 100,00	1 590,00
- tvorba fondů	5 000,00	0,00	0,00
- odpisy DM	1 682 933,90	1 607 538,80	1 708 237,00
- náklady z drobného DM	384 656,80	1 280 678,66	899 692,80
- ostatní náklady z činnosti	11 948,45	11 940,50	11 997,00

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

Tabulka 23 Vertikální a horizontální analýza nákladů v letech 2015-2017

	2015	2016	2017	15/16	16/17
NÁKLADY CELKEM	100 %	100 %	100 %	5,43 %	6,06 %
Náklady z činnosti	98,57 %	98,99 %	99,81 %	5,88 %	6,94 %
- spotřeba materiálu	13,17 %	13,76 %	12,75 %	10,18 %	-1,77 %
- spotřeba energie	5,72 %	4,99 %	4,04 %	-7,99 %	-14,08 %
- spotřeba jiných ne- sklad. dodávek	0,51 %	0,50 %	0,50 %	4,72 %	4,92 %
- opravy a udržování	2,52 %	1,78 %	1,66 %	-25,23 %	-1,59 %
- cestovné	0,05 %	0,07 %	0,04 %	31,85 %	-37,88 %
- náklady na repre- zentaci	0,06 %	0,09 %	0,10 %	64,86 %	19,38 %
- ostatní služby	3,10 %	3,32 %	2,33 %	13,02 %	-25,64 %
- mzdové náklady	46,49 %	45,05 %	48,92 %	2,16 %	15,17 %
- zákonné sociální po- jištění	15,51 %	15,02 %	16,47 %	2,08 %	16,26 %
- jiné sociální pojištění	0,14 %	0,18 %	0,19 %	40,09 %	8,48 %
- zákonné sociální ná- klady	1,11 %	1,17 %	1,71 %	11,31 %	54,67 %
- daň silniční	0,02 %	0,03 %	0,03 %	27,91 %	10,91 %
- jiné daně a poplatky	0,32 %	0,00 %	0,00 %	-100 %	0,00 %
- tvorba fondů	0,02 %	0,00 %	0,00 %	-100 %	0,00 %
- odpisy DM	7,96 %	7,21 %	7,22 %	-4,48 %	6,26 %
- náklady z drobného DM	1,82 %	5,74 %	3,80 %	232,94 %	-29,75 %
- ostatní náklady z činnosti	0,06 %	0,05 %	0,05 %	-0,07 %	0,47 %

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

Celkové výnosy obsahují výnosy z činnosti a výnosy z transferů. Výnosy z činnosti představují podíl v roce 2015 56 %, v roce 2016 klesl na 53 % a v následujícím roce na 52 %. Největší část těchto výnosů tvoří výnosy z prodeje služeb, a to více než 50 % celkových výnosů. V roce 2017 tyto výnosy vzrostly o 3,5 %, a to kvůli výraznému navýšení na položce příspěvek na péči a mírné navýšení i na ostatních položkách, jako např. tržby za ubytování a stravování. Čerpání fondů nedosahuje ani 1 % celkových výnosů, ale nastaly zde větší změny. Při srovnání roku 2015 a 2016 vzrostla položka o 111 % a v roce 2017 klesla o 92 %. Další větší změna proběhla u ostatních výnosů z činnosti, kde organizace účtovala dar zdravotnického materiálu a ostatní výnosy ke krytí pohřebních výdajů za zesnulého klienta. Tato položka měla klesající charakter. Smluvní pokuty a úroky z prodlení a výnosy z prodeje DHM kromě pozemků v roce 2016 klesly o celých 100 % a v roce 2017 měly nulové hodnoty. Poslední významnou položkou, která tvoří průměrně 45% podíl celkových výnosů jsou výnosy z vybraných místních vládních institucí z transferů. Zde organizace účtovala transfery z rozpočtu zřizovatele – příspěvek na provoz a dále transfery ze státního rozpočtu. Ve sledovaných letech hodnota vzrostla o 13 % a v následujícím roce o 9 %.

Tabulka 24 Výnosy z hlavní činnosti organizace v letech 2015-2017 v Kč

	2015	2016	2017
VÝNOSY CELKEM	21 205 610,42	22 450 714,07	23 755 279,77
Výnosy z činnosti	11 961 074,42	11 960 872,07	12 369 179,77
- V z prodeje služeb	11 406 453,51	11 792 675,70	12 320 589,00
- smluvní pokuty a úroky z prodlení	236 808,33	0,00	0,00
- V z prodeje DHM kromě pozemků	5 000,00	0,00	0,00
- čerpání fondů	56 875,00	120 243,00	9 745,00
- ostatní V z činnosti	255 937,58	47 953,37	38 845,77
Výnosy z transferů	9 244 536,00	10 489 842,00	11 386 100,00
- V vybraných místních vládních institucích z transferů	9 244 536,00	10 489 842,00	11 386 100,00

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

Tabulka 25 Vertikální a horizontální analýza výnosů v letech 2015-2017

	2015	2016	2017	15/16	16/17
VÝNOSY CELKEM	100 %	100 %	100 %	5,87 %	5,81 %
Výnosy z činnosti	56,41 %	53,28 %	52,07 %	0,00 %	3,41 %
- V z prodeje služeb	53,79 %	52,53 %	51,86 %	3,39 %	4,48 %
- smluvní pokuty a úroky z prodlení	1,12 %	0,00 %	0,00 %	-100 %	0,00 %
- V z prodeje DHM kromě pozemků	0,02 %	0,00 %	0,00 %	-100 %	0,00 %
- čerpání fondů	0,27 %	0,54 %	0,04 %	111,42 %	-91,90 %
- ostatní V z činnosti	1,21 %	0,21 %	0,16 %	-81,26 %	-18,99 %
Výnosy z transferů	43,59 %	46,72 %	47,93 %	13,47 %	8,54 %
- V vybraných místních vládních institucích z transferů	43,59 %	46,72 %	47,93 %	13,47 %	8,54 %

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

8.2 Finanční ukazatele

8.2.1 Autarkie

Autarkie je ukazatel typický pro municipální sféru. Vyjadřuje míru soběstačnosti municipální míry z hlediska pokrytí nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů. Ukazatel by měl vykazovat hodnotu vyšší než 100 %, což znamená, že výnosy jsou vyšší než náklady. Z následující tabulky je zřejmé, že organizace ve všech letech splnila tuto hodnotu a je tedy soběstačná.

Tabulka 26 Ukazatel autarkie v letech 2015-2017 v %

2015	2016	2017
100,30 %	105 %	105 %

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

8.2.2 Rentabilita hospodářské činnosti

Ukazatel rentability hospodářské činnosti neboli výnosnosti, je měřítkem schopnosti dosahování zisku. Tento ukazatel se používá pouze u hospodářské činnosti, jejíž cílem je dosahování zisku. U hlavní činnosti je to vyrovnanost nákladů a výnosů, a proto je důležité u

každé činnosti použít jiný ukazatel. Jelikož organizace nedosahovala velkých zisků, je výsledná hodnota ve všech letech poměrně nízká a nemění se.

Tabulka 27 Ukazatel rentability hospodářské činnosti v letech 2015-2017 v %

2015	2016	2017
5 %	5 %	5 %

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

8.2.3 Likvidita

Ukazatele likvidity vyjadřují schopnost uhradit své krátkodobé závazky. U běžné likvidity se uvádí doporučená hodnota 1,5-2,5. Organizace tyto hodnoty splňuje v každém roce, ale postupně klesá. V roce 2017 se pohybuje na hraně optima a organizace by případně musela použít krátkodobé závazky k financování dlouhodobého majetku. U pohotové likvidity je doporučená hodnota 1-1,5, což organizace v roce 2015 a 2016 přesahuje o více než 0,5. V roce 2017 je tato hodnota optimální. U hotovostní likvidity se doporučená hodnota uvádí ve výši 0,2-0,5. I v tomto případě organizace tuto hodnotu přesahuje v roce 2015 a 2016 o více než 1. V roce 2017 je nižší, ale stále vysoko nad doporučenou hodnotou. Vyplývá to z toho, že má organizace dostatek peněžních prostředků, ale využívá je neefektivně.

Tabulka 28 Ukazatele likvidity v letech 2015-2017

	2015	2016	2017
Běžná likvidita (III. stupně)	2,20	2,15	1,53
Pohotová likvidita (II. stupně)	2,11	2,05	1,43
Hotovostní likvidita (I. stupně)	1,90	1,81	1,16

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

8.2.4 Financování

Ukazatel finanční samostatnosti říká, nakolik jsou celková pasiva krytá vlastním kapitálem. V letech 2015 a 2017 jsou výsledné hodnoty 96 % a v roce 2016 je hodnota 92 %. Ve všech letech jsou hodnoty velmi vysoké a vyplývají z toho, že celkový kapitál je skoro na 100 % krytý vlastním kapitálem. Ukazatel věřitelského rizika ukazuje využití cizích zdrojů. Z výsledných hodnot vyplývá, že organizace využívá cizí zdroje kolem 4 %. Míra zadluženosti vlastního kapitálu je ve všech letech přibližně 4 %, což je hodně nízká hodnota a ukazuje, že organizace využívá hlavně vlastní kapitál.

Tabulka 29 Ukazatele financování v letech 2015-2017 v %

	2015	2016	2017
Finanční samostatnost	96 %	92 %	96 %
Věřitelské riziko	3,81 %	3,46 %	4,20 %
Míra zadlužení vlastního kapitálu	3,96 %	3,75 %	4,37 %

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

8.2.5 Aktivita

Obrat kapitálu říká, jak velká část celkových aktiv se obrátí v ročních výnosech. Doporučená hodnota se uvádí 1. Organizace tuto hodnotu nespĺňuje ani v jednom roce. Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech neboli doba obratu stálých aktiv vypovídá o tom, jak velká část stálých aktiv se obrátí v ročních výnosech. Výsledná hodnota ukazuje počet let. Nižší počet let vypovídají o vyšší intenzitě využívaných stálých aktiv při tvorbě výkonů. Výsledné hodnoty se pohybují od 2,57 až po 2,78. Ukazatel doby obratu pohledávek vypovídá o tom, za jak dlouho byly v průměru uhrazeny pohledávky. Čím kratší doba, tím dříve byly peníze vázané k pohledávkám k dispozici. Z tabulky vyplývá, že průměrná doba byla v letech 2015 a 2016 přibližně 16 dní a v roce 2017 stoupla přibližně na 22 dní. Poměr doby obratu krátkodobých pohledávek a závazků doplňuje ukazatele doby obratu pohledávek a závazků. Z hlediska hospodaření s finančními prostředky by doba obratu pohledávek měla být nižší než doba obratu závazků, což organizace splňuje v každém roce. Doba obratu závazků vyjadřuje, kolikrát se stav zásob obrátí v ročním objemu nákladů. Vysoká hodnota ukazatele odpovídá doporučené.

Tabulka 30 Ukazatele aktivity v letech 2015-2017

	2015	2016	2017
Obrat kapitálu	0,33	0,36	0,37
Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech	2,78	2,57	2,65
Doba obratu pohledávek	8,66	8,82	10,44
Doba obratu závazků	41,68	36,36	39,94
Poměr doby obratu krát. pohledávek a závazků	73,57	85,90	96,22
Rychlost obratu zásob	92,99	93,89	91,54

(vlastní zpracování dle interního zdroje)

9 SHRNU TÍ A DOPORU ČENÍ

V této kapitole budou na základě výsledků finanční analýzy navrhnutá doporučení, která by přispěla k zlepšení hospodaření příspěvkové organizace Dům sociálních služeb Návojná.

V tabulce výsledků finanční analýzy můžeme vidět, že v majetkové struktuře převládají stálá aktiva nad oběžným majetkem, a to v poměru 94 % : 6 %. Tento poměr je z důvodu toho, že dlouhodobý majetek tvoří většinu aktiv, a to hlavně stavby. Jelikož je majetek odepsaný přibližně ze třetiny, můžeme soudit, že není nijak zastaralý a příspěvková organizace se snaží o rekonstrukce a modernizace. U oběžných aktiv jsou vykazovány vyšší hodnoty u položky krátkodobé pohledávky, a to hlavně na položce dohadné účty aktivní, kde organizace během roku účtovala přijaté platby od VZP a ČPZP, které jsou poskytovány formou limitovaných záloh a dále zde měsíčně účtovala poměrnou část příspěvku na provoz z programu zajištění dostupnosti sociálních služeb z programu Priority. Další větší položkou oběžných aktiv je krátkodobý finanční majetek, a to běžný účet.

Ve finanční struktuře převažuje vlastní kapitál nad cizími zdroji v poměru 96% : 4 %. Z tohoto poměru je zřejmé, že příspěvková organizace má vysokou finanční stabilitu. Jejich jediným větším závazkem jsou závazky vůči zaměstnancům a z toho plynoucí sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. Jelikož je ale termín výplat až následující měsíc, tak to není překvapující. Výsledek hospodaření je ve všech letech kladný, a to jak z hlavní tak i doplňkové činnosti. V doplňkové činnosti je sice kladný, ale nedosahuje příliš velkých hodnot.

Z ukazatele autarkie vyplývá, že příspěvková organizace je soběstačná, jelikož hodnota tohoto ukazatele je vyšší než 100 %. Ukazatel rentability hospodářské činnosti zůstává stejný. Hodnota je sice kladná, ale poměrně malá. Hodnoty běžné a pohotovostní likvidity se v roce 2017 pohybovaly v doporučených hodnotách. Hotovostní likvidita doporučenou hodnotu převýšila, a to kvůli velkému množství peněz na bankovním účtu, které by příspěvková organizace mohla efektivněji využít. Díky tomu, že celkový kapitál je z více než 90 % krytý vlastním kapitálem, je organizace finančně samostatná a využívá hlavně vlastní kapitál. Ukazatel obratu kapitálu dosahuje hodnot nižších než jedna, což znamená, že celková aktiva se neobrátejí v ročních výnosech. Z míry vázanosti stálých aktiv ve výnosech můžeme vidět, za jak dlouho se stálá aktiva obrátí ve výnosech. V organizaci je tato doba kolem 2,5 let. Doba obratu pohledávek by měla být nižší než doba obratu závazků, což organizace splňuje.

Dům sociálních služeb Návojná vede účetnictví v souladu se zákonem, řídí se vyhláškou i standardy. Výkazy sestavuje v požadovaném formátu. Výkaz zisků a ztrát dělí na hlavní a

doplňkovou činnost, rozvaha splňuje předepsanou formu a příloha obsahuje doplňující informace k položkám, např. tvorba a čerpání fondů, informace k stavbám, pozemkům a tak dále. Obsahuje také stavy podrozvahových účtů.

Ve výkazu zisků a ztrát můžeme vidět, že výsledek hospodaření z doplňkové činnosti se každým rokem zvyšuje, ale při srovnání s výsledkem hospodaření z hlavní činnosti je tato hodnota nízká. Proto se následující doporučení budou týkat právě doplňkové činnosti.

ZEFEKTIVNĚNÍ HOSPODÁŘSKÉ ČINNOSTI

Stravování

Příspěvková organizace Dům sociálních služeb Návojná neposkytuje stravování pouze pro své klienty a zaměstnance, ale také pro další občany. Hostinskou činnost, tedy přípravu obědů pro cizí strážníky, ale provozuje pouze v malém rozsahu. V roce 2017 bylo prodáno celkem 1555 obědů, průměrně 130 obědů na měsíc a 4,27 obědů na den. Náklady na jeden oběd jsou kalkulovány ve výši 60 Kč, ale jejich prodejní cena pro cizí strážníky je pouze 63 Kč. Zisk tedy činí 3 Kč na jeden oběd, a to je poměrně málo. První možností zefektivnění je zvýšit prodejní cenu pro cizí strážníky, a také snažit se o zvýšení poptávky občanů. Jelikož si tyto obědy pravidelně kupují asi tři lidé z obce nebo si zakoupí obědy pracovníci, kteří v domově občas pracují a výjimečně si zaměstnanci kupují obědy domů, bylo by dobré nějakým způsobem nabídnout tyto služby i dalším občanům. Další možností je nabídnout přípravu jídla na různé oslavy a akce. Organizace by mohla zvýšit povědomí občanů o těchto službách, například vyhlášením v rozhlase nebo pokud obec vydává nějaký zpravodaj, tak pomocí reklamy v tomto zpravodaji a na webových stránkách organizace a webových stránkách obce Návojná. Otázkou ale je, jak by zvýšení poptávky ovlivnilo chod kuchyně, jestli by stačily kapacitní možnosti, například místo na skladování potravin, počet zaměstnanců kuchyně a nebylo by potřeba nějakých změn.

Pořádání akcí a prodej výrobků

Další možností zefektivnění doplňkové činnosti je pořádání různých akcí a prodej výrobků klientů. Dům sociálních služeb pravidelně pořádá různé akce, například valentýnskou diskotéku a ples, které jsou ale určené pouze pro klienty. Možností je tedy pořádat další akce i

pro veřejnost. V okolních obcích je velmi populární např. rozsvěcování vánočního stromčku, různé velikonoční a vánoční jarmarky. Tím by se organizace mohla inspirovat a začít sama pořádat tyto akce, na kterých by klienti mohli prodávat za nějaký drobný poplatek své výrobky. Nejen že by organizace získala nějaké peníze, ale také by to mohlo motivovat samotné klienty k vytváření svých výrobků. Další možností je, že by klienti mohli vystavovat a prodávat jejich výrobky na různých akcích v okolí.

ZÁVĚR

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo zhodnocení účetnictví a hospodaření příspěvkové organizace Dům sociálních služeb Návojná a navrhnout doporučení k zefektivnění její doplňkové činnosti.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí – teoretická a praktická.

V teoretické části jsem za pomoci odborné literatury a zákonů zpracovala teoretický podklad, který byl zaměřen na příspěvkové organizace, jejich vznik, účetnictví a jejich fungování. Také jsem zde představila finanční analýzu, která byla později využita pro zpracování finanční analýzy v praktické části.

V praktické části jsem představila příspěvkovou organizaci Dům sociálních služeb Návojná, cíle domova, její historii, dále hlavní a doplňkovou činnost, kterou organizace provozuje, majetek, rozpočet a fondy. Přiblížila jsem účetnictví organizace a konkrétní příklady účtování. Za pomoci účetních výkazů z let 2015-2017 (rozvaha, výkaz zisků a ztrát) jsem provedla finanční analýzu, ve které bylo zjištěno, že příspěvková organizace je soběstačná a má vysokou finanční stabilitu. Menší problém byl u likvidity, kde hodnoty byly vyšší než doporučené, a to díky velkému množství finančních prostředků na bankovním účtu. Další nedostatek vidím v nízké rentabilitě hospodářské činnosti, která vykazuje nízkou hodnotu. Proto jsem na základě výsledků finanční analýzy navrhla doporučení ke zefektivnění hospodaření doplňkové činnosti, jako např. zvýšení počtu prodaných obědů ostatním strávnickům než jsou klienti a zaměstnanci a zvýšení prodejní ceny těchto obědů. Další návrh byl pořádání akcí, např. vánoční a velikonoční jarmark, kde by klienti mohli za malý poplatek prodávat své výrobky.

Pokud to nenaruší hlavní činnost, může se příspěvková organizace Dům sociálních služeb Návojná těmito návrhy inspirovat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada, 2017, 228 s. ISBN 978-80-271-0563-2.

KRAFTOVÁ, Ivana. Finanční analýza municipální firmy. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2002, 206 s. ISBN 8071797782.

MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla. Praktický průvodce účtováním příspěvkových organizací: sbírka souvztažností a praktické souvislé příklady. 2. vydání. Olomouc: ANAG, 2018, 192 s. ISBN 978-80-7554-133-8.

MÁČE, Miroslav. Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu: aplikace v příkladech. 1. vydání. Praha: Grada, 2012, 632 s. ISBN 978-80-247-3637-2.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. 11. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2011, 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

MORÁVEK, Zdeněk a Danuše PROKŮPKOVÁ. Příspěvkové organizace 2018-2019. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 320 s. ISBN 978-80-7598-086-1.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví. Praha: C.H. Beck, 2011, 178 s. ISBN 978-80-7400-343-4.

SEAMAN, Bruce A a Dennis R YOUNG. Handbook of research on nonprofit economics and management. Cheltenham: Edward Elgar, c2010, 352 s. Elgar original reference. ISBN 978-1-84720-358-8.

Internetové zdroje

DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NÁVOJNÁ, © 2018. O nás [online]. [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: <http://www.dssnavojna.cz/sluzby/>

DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NÁVOJNÁ, © 2018. Historie [online]. [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: <http://www.dssnavojna.cz/historie/>

ČESKO, 2000. Zákon č. 250/2000 ze dne 07. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: Legislativní dokumenty [online]. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2000/zakon-c-250-2000-sb-3447>

DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NÁVOJNÁ, 2017. Účetní závěrka. In: Veřejný rejstřík a Sběrka listin [online]. 9. 5. 2018 [cit. 2019-02-28]. Značka: Pr 1355/SL38/KSBR. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=52813833&subjektId=304198&spis=788509>

DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NÁVOJNÁ, 2017. Účetní závěrka. In: Veřejný rejstřík a Sběrka listin [online]. 9. 5. 2018 [cit. 2019-02-28]. Značka: Pr 1355/SL36/KSBR. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=52813830&subjektId=304198&spis=788509>

DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NÁVOJNÁ, 2016. Účetní závěrka. In: Veřejný rejstřík a Sběrka listin [online]. 27. 4. 2017 [cit. 2019-02-28]. Značka: Pr 1355/SL25/KSBR. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=48390036&subjektId=304198&spis=788509>

DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NÁVOJNÁ, 2016. Účetní závěrka. In: Veřejný rejstřík a Sběrka listin [online]. 27. 4. 2017 [cit. 2019-02-28]. Značka: Pr 1355/SL23/KSBR. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=48390033&subjektId=304198&spis=788509>

DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NÁVOJNÁ, 2015. Účetní závěrka. In: Veřejný rejstřík a Sběrka listin [online]. 27. 4. 2017 [cit. 2019-02-28]. Značka: Pr 1355/SL27/KSBR. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=48390082&subjektId=304198&spis=788509>

DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NÁVOJNÁ, 2015. Účetní závěrka. In: Veřejný rejstřík a Sběrka listin [online]. 27. 4. 2017 [cit. 2019-02-28]. Značka: Pr 1355/SL26/KSBR. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=48390080&subjektId=304198&spis=788509>

Interní zdroje

DŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NÁVOJNÁ, 2018. *Zpráva o hospodaření a o činnosti příspěvkové organizace za rok 2017.*

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

VH	Výsledek hospodaření
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
ÚSC	Územní samosprávný celek
PO	Příspěvková organizace
SF	Státní fond
OSS	Organizační složka státu
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
N	Náklad
V	Výnos
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
DM	Dlouhodobý majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna
ČPZP	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna
HV	Hospodářský výsledek
HČ	Hlavní činnost
VK	Vlastní kapitál
CF	Cash flow, peněžní tok
DHIM	Dlouhodobý hmotný investiční majetek
IM	Investiční majetek

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Dům sociálních služeb Návojná, příspěvková organizace (Interní zdroje, 2018).....	39
---	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Příklad účtování dlouhodobého majetku	23
Tabulka 2 Příklad účtování transferu od zřizovatele nebo SR.....	25
Tabulka 3 Příklad účtování transferu na provoz	25
Tabulka 4 Příklad účtování provozního transferu.....	25
Tabulka 5 Příklad účtování fondu odměn.....	26
Tabulka 6 Příklad účtování FKSP	26
Tabulka 7 Příklad účtování rezervního fondu tvořeného ze zlepšeného VH	27
Tabulka 8 Příklad účtování rezervního fondu z ostatních titulů.....	27
Tabulka 9 Příklad účtování investičního fondu nebo fondu reprodukce majetku	28
Tabulka 10 Příklad účtování v roce 2017 – hlavní činnost.....	44
Tabulka 11 Příklad účtování v roce 2017 – doplňková činnost.....	44
Tabulka 12 Kalkulace ceny oběda v roce 2017 v Kč	46
Tabulka 13 Fond odměn	48
Tabulka 14 Fond kulturních a sociálních potřeb	49
Tabulka 15 Rezervní fond tvořený ze zlepšeného VH	49
Tabulka 16 Rezervní fond z ostatních titulů.....	49
Tabulka 17 Investiční fond nebo fond reprodukce majetku	50
Tabulka 18 Majetková struktura organizace v letech 2015-2017 v Kč	52
Tabulka 19 Vertikální a horizontální analýza aktiv v letech 2015-2017	53
Tabulka 20 Finanční struktura organizace v letech 2015-2017 v Kč	54
Tabulka 21 Vertikální a horizontální analýza pasiv v letech 2015-2017	54
Tabulka 22 Náklady z hlavní činnosti organizace v letech 2015-2017 v Kč	55
Tabulka 23 Vertikální a horizontální analýza nákladů v letech 2015-2017	56
Tabulka 24 Výnosy z hlavní činnosti organizace v letech 2015-2017 v Kč.....	57
Tabulka 25 Vertikální a horizontální analýza výnosů v letech 2015-2017	58
Tabulka 26 Ukazatel autarkie v letech 2015-2017 v %	58
Tabulka 27 Ukazatel rentability hospodářské činnosti v letech 2015-2017 v %.....	59
Tabulka 28 Ukazatele likvidity v letech 2015-2017	59
Tabulka 29 Ukazatele financování v letech 2015-2017 v %	60
Tabulka 30 Ukazatele aktivity v letech 2015-2017	60